60 РІЧЧЯ ПЛАСТУ
1911 — 1971

ЮНАК

СІЧЕНЬ 1972 JANUARY

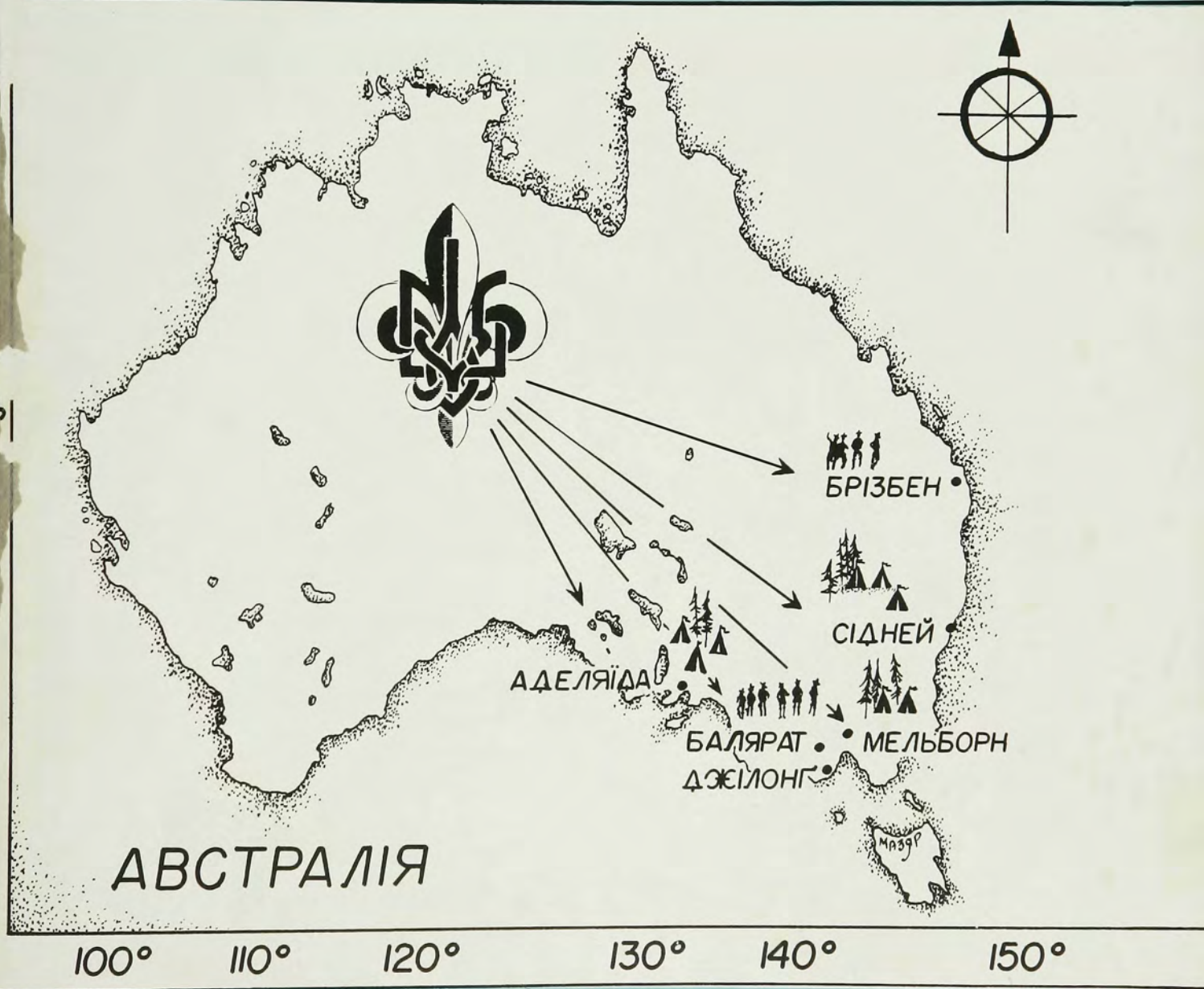

● **Ілюстратори цього числа:** Графічне оформлення 1-ої стор. — ст. пл Люба Мазяр. ● **Ілюстрації в тексті:** пл. уч. Павло Чарський, Мирон Левицький, пл. сен. Володимир Пилишенко-Гарпун, ст. пл. Христя Велигорська-Сеньків. ● **На обкладинці:** Мапа Австралії із зазначенням місцевостей, в яких є осередки Українського Пласту. На Пластовій Оселі "Бескид" біля Аделяїди відбулася від 25 грудня 1971 р. до 4 січня ц. р. Ювілейна Пластова Зустріч для відзначення 60-річчя існування Українського Пласту. ● **У віконці на обкладинці:** Рисунок ст. пл. Люби Мазяр з нагоди 60-річчя Пласту.

РІК X
Ч. 1 (103)
СІЧЕНЬ
1972

ЗМІСТ

Сторінка

1 Ілюстрації до змісту цього числа
2 Б. Кравців: Христос Народився!
2 Щедрівка
3 О Б: Що таке універсали УЦРади?
4 Ю. Липа: Сімнадцятий (вірш)
4 М. Полюх: Я бачила мій Київ...
5 Подруга Гребля: Гутірка з юними друзями
7 О. Кузьмович: Юрій Стефаник
8 ***: Десять років
9 Об'ява Головної Пластової Булави з нагоди 60-річчя Пласту
9 Щедрівка: Край Дунаєчку, близь бережейку
10 Л. Ю.: Дарунок під ялинку
11 Т. Штинда: Чи табори потрібні для дівчат?
12 ОКА: Новорічна зірка
15 Подруга Оля: Порожні картки
16 Л. Яворська: Несподіванка
17 Ю. Ткач: Загадковий гість
18 Р. Філонюк: Бровко
19 Я. Рутковський: Доріжність
20 Фоторепортер питає
20 Літературний вечір молодих авторів у Австралії
21 Л. Цюрак: Започаткували святкування 60-річчя Пласту
24 Я. Кривоніс: 13-ті Укр. легкоатлетичні першості УСЦАК

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця крім липня і серпня. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Головний редактор: пл. сен. Ольга Кузьмович. **Члени редакційної колегії:** ст. пл. Уляна Близнак, пл. сен. Тоня Горохович, пл. сен. Омелян Тарнавський і пл. сен. Олександра Юзенів. **Технічний редактор і адміністратор:** пл. сен. Омелян Тарнавський.

Річна передплата: США і Канада (у валюті своєї країни) — $7.50 (за два роки — 1972/73 — $14.00), Австралія — 4.50 австр. дол., Австрія — 100 шіл., Аргентіна — 6.00 пез., Бельгія — 150.00 бел. фр., Бразілія — 200.00 кр., Вел. Британія — 1.00 фунт, Німеччина — 12.50 н. м., Франція — 15 фр. **Ціна одного числа:** у США і Канаді — 75 центів.

Усі редакційні матеріяли слід слати на адресу головного редактора. — Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріяли згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2199 Bloor Street West, Toronto 21, Ontario, Canada.
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N. Y., 11702, U.S.A.
Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W., Toronto, Ont., Canada

ЮНАК

СІЧЕНЬ 1972.

ГОЛОВНИЙ ПЛАСТОВИЙ ПРОВІД
КРАЙОВІ ПЛАСТОВІ ПРОВОДИ
СТАНИЧНІ ПЛАСТОВІ ПРОВОДИ
УСІХ ПЛАСТОВИХ ЮНАКІВ І ЮНАЧОК
УСІХ СПІВРОБІТНИКІВ І ПЕРЕДПЛАТНИКІВ
З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ
ВІТАЄ
РЕДАКЦІЯ та АДМІНІСТРАЦІЯ «ЮНАКА»

ХРИСТОС НАРОДИВСЯ!

•

ДАРУНОК ПІД ЯЛИНКУ

ТАМ, ДЕ ЗАПОЧАТКУВАЛИ 60 РІЧЧЯ ПЛАСТУ

•

ВІДЗНАКА ЮПЗ В АВСТРАЛІЇ

10 РОКІВ...

Я ПОБАЧИЛА КИЇВ.

ЧИ ПОТРІБНІ ТАБОРИ ДЛЯ ДІВЧАТ ?

•

ЗАГАДКОВИЙ ГІСТЬ

•

НЕСПОДІВАНКА !

•

Богдан Кравців

ХРИСТОС НАРОДИВСЯ!

Із збірки «Промені», 1930 р.

I

Сиділи вкруг багаття
У шкурах, наче звірі,
І хтось: Христос родився!
А в них не стало віри...

Колядку затягали,
Та рвалася безвпину...
— Він там, комусь родився!
І, може, й спас чужину!

А враз сліпуче сяйво
(Зраділа вся маржина) —
Мов зіронька Дитятко
Всміхалося із сіна.

Зірвалося. Припали.
Молилися Дитині:
— Між нами Ти родився!
Між нами — в цій країні!

II

Йшли дуки із почотом —
(Нова зоря сходила!),
Несли із України
І злото і кадило.

І кликав шлях в чужину
Та й вісті невгомонні.
— Там десь царя знайдемо
І зложимо поклони!

А по снігу Дитятко
У сяйві діядему...
— Кудою Ти, Месіє?
Та ж ми — до Віфлеєму!

Пристанув і очима
Вказав у даль без мови:
Над Києвом здіймались
Хрести в луні багровій!

III

Донесено цареві
І книжники ствердили:
— Народився Месія
І зломить темні сили!

І побоявся Ірод,
Що землі — царство втратить,
И послав він яничарів
Шукати немовляти.

Проміж дітей шукали...
І встала кров прокльоном,
І матері ридали
Над Сяном і над Доном!

Та янгол скрив Дитятко,
Щоби, як Ірод згине,
Вернулось, виростало
По селах України.

ЩЕДРІВКА

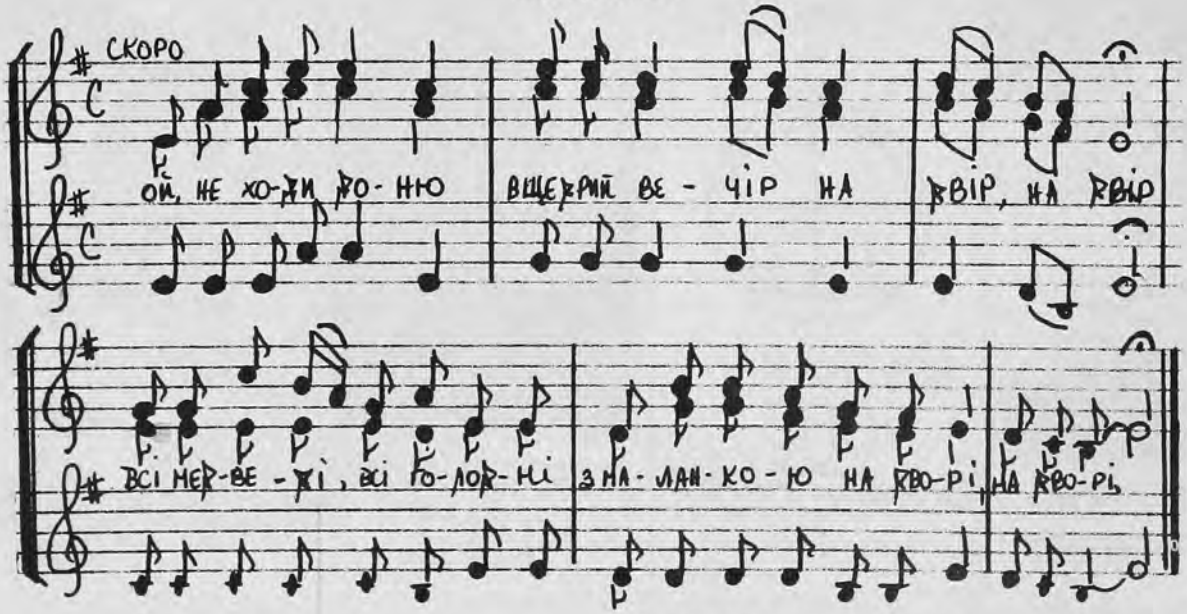

Ой, не ходи доню,
В щедрий Вечір на двір, на двір,
Всі медведі, всі голодні
З Маланкою на дворі, на дворі.

ЩО ТАКЕ УНІВЕРСАЛИ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ?

Останнього року багато наших молодих читачів, висловлюючи свої зауваги і побажання до "Юнака", просило подавати на його сторінках короткі інформації з історії України найновіших часів тому, що вони її найменше знають. Виконуючи їхнє бажання, починаємо з 1972-им роком таку рубрику під назвою: "Треба нам знати". **Редакція.**

На вступі пояснимо слово універсал та його історичне примінення у нашому державному житті. Універсал — це латинське слово, до якого Словар української мови Бориса Грінченка подає таке пояснення: «Урядове письмове розпорядження або об'ява до державної адміністрації або до народу».

Історичні пояснення є такі. Універсали — це: 1) врочисті грамоти українських гетьманів у XVII сторіччі, що оголошувались до всезагального відома; 2) врочисті постанови Українського Уряду в 1917 - 18 роках про злуку українських земель та проголошення України самостійною, незалежною державою.

Українська Центральна Рада утворилася в Києві 17 березня 1917 р. з представників українських організацій і політичних партій. Початково лише на терені Києва, але в скорому часі доповнилася представниками з усієї України. Зпочатку мала вона лише місцеве адміністраційне завдання, але опісля стала центральним органом для об'єднання і найвищою законодатною владою України.

Першим її головою став проф. Михайло Грушевський, якого опісля обирають президентом Української Народньої Республіки. Діяльність Української Народньої Республіки найкраще характеризують її універсали, яких було чотири.

Перший Універсал проголошено 10 червня 1917 р. Ось його слова: «Народе український! Народе селян, робітників, трудящого люду! Хай буде Україна вільною... хай народ український на своїй землі має право сам порядкувати своїм життям. Хай порядок, лад на Україні, дають обрані вселюдним, рівним, прямим і тайним голосуванням Всенародні Українські Збори (сойм). Всі закони, що повинні дати той лад тут у нас на Україні, мають видавати тільки Українські Збори...»

Так отже Україна ставала на шлях самостійности, але ще оставала у зв'язку з Росією.

Другий Універсал проголошено 16 липня 1917 р. Він далі обґрунтовував владу Центральної Ради, яку доповнено представниками інших народів, що жили в Україні. Створено теж окремий виконний орган, під назвою Генеральний Секретаріят, головою якого став Володимир Винниченко (як прем'єр уряду), і в склад якого входили різні міністерства.

Третій Універсал проголошено 20 листопада 1917 р. Ось його початкові слова: «Народе український і всі народи України! Тяжка і трудна година впала на землю Республіки Російської. На півночі в столицях іде межиусобна війна і кривава боротьба... Наш край так само в небезпеці. Без власної дужої, єдиної, народньої, Україна теж може впасти в безодню усобиці, різні, занепаду... Від нині Україна стає Українською Народньою Республікою...»

Четвертий Універсал Української Центральної Ради проголошено 22 січня 1918 р. Подаємо уривок з його тексту: «Народе України!

Твоєю силою, волею, словом стала на Землі Українській Вільна Українська Народня Республіка. Сповнилась колишня давня мрія батьків Твоїх, борців за вольності і права трудящих... Але в тяжку годину відродилась воля України...»

Цей документ з 22 січня 1918 р. — це найважливіша подія в українській історії нових віків. Як перед 300 роками (1648 р.) Богдан Хмельницький творив українську державу, так тепер четвертий Універсал УЦРади остаточно оформлював повну суверенність України.

Відзначуючи ту світлу подію нашої історії, мусимо завжди пам'ятати про 22 січня з 1919 року, коли скликаний в Києві новий революційний парлямент, т. зв. Трудовий Конґрес визнав Директорію верховною владою Української Народньої Республіки та проголосив Акт з'єднання (соборности) всіх українських земель, об'єднаних в Українській Народній Республіці (східно-українські землі) і в Західно-Українській Народній Республіці, (що була проголошена 1 листопада 1918 р, на західно-українських землях) та створення єдиної, соборної незалежної Української Народньої Республіки. Участь в тому Державному Акті взяли тисячі народу, військові частини, члени Трудового Конґресу, делеґації з Галичини, Буковини, Закарпаття та інших частин України. У зверненні з тієї нагоди, яке також називається Універсалом Соборности, говорилося:

«В імені Української Народньої Республіки проголошує Директорія всьому Українському Народові велику подію в історії нашої Української Землі: Від нині зливаються в одно віками відділені одна від другої частини України: Галичина, Буковина, Закарпаття і Придніпрянська Україна в одну Велику Україну. Сповнилися відвічні мрії, для яких жили і за які вмирали найкращі сини України...»

Тексти названих Універсалів взято з праці Павла Христюка п. н. «Українська Революція», томи І. - ІІІ. Для повноти пізнання згаданих історичних подій треба вивчити також тодішні події в Росії і Європі з твору д-ра Матвія Стахова п. н. «Україна в добі Директорії УНР».

О Б

Юрій Липа

СІМНАДЦЯТИЙ

Я вірю в Великий Наказ,
Що труби вічно в похід,
Мене, тебе, нас
Закликає до важких когорт.

Ім'я минулого — ми,
Ім'я будучини — чин;
Хто став — є слугою тьми,
Хто в поході — звитяжець він:

Він підлетів, як орел,
Він злив усе,
Що з глибоких джерел
Повінь несе.

ІЗ ПОДОРОЖНОГО ЗАПИСНИКА

Я ПОБАЧИЛА МІЙ КИЇВ...

Київ — столиця України, розташований на обох боках Дніпра, на хвилястому хребті гір, а на горах — мережа веж, дзвіниць, церковних бань... Це невисловлений подих століть, який завжди відчуваємо в місті. Це книга нашої історії. Не буде перебільшенням, коли скажу, що наш Золотоверхий Київ — це найкраще місто у світі. В місті — безліч храмів, музеїв, театрів, шкіл та історичних пам'яток. Куди б ви не пішли, завжди побачите щось нове. Влітку ціле місто потопає в зелені.

Коли я стояла на Володимирській гірці й дивилась на лівий берег Дніпра, я бачила незабутній, чудовий образ — десятки кілометрів синьої далечини і Подол — я бачила Україну...

Високо над містом царює Печерська Лавра — найстарший манастир Сходу. В печерах лежать будівничі української культури: літописець Нестор і іконописець Ілля та багато інших. Далі — храм св. Софії, багатство фресків і мозаїки — це визначний монумент нашої архітектури й історії.

Я не спроможна вам про все розповісти, що я бачила, але я бачила щось своє рідне, я бачила рідну Україну...

Пл. уч. Мирося Полюх
Гурток "Мелодії", 4-ий Курінь УПЮ-ок
ім. Лесі Українки, Торонто

ГУТІРКА З ЮНИМИ ДРУЗЯМИ

— А ви гартуйте ваші голоси!
Бо пам'ятайте,
що на цій плянеті
ще не було епохи для поетів,
але були поети для епох!
(Ліна Костенко: "Кобзареві")

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

В Україні наша свідома, духово розвинена молодь звикла від років сповідатися перед Шевченковими пам'ятниками із своєї журби, потаємних дум, тривог... У цих уявних «розмовах» з Кобзарем молодь знаходить силу, бож для неї Шевченко — «совість і закон».

Вгорі наведені поетичні вислови Ліни Костенко — це Тарасова відповідь поетці на її скарги про те, що у нашому часі є багато «скалічених і безнадійних душ», перелом традицій, інші оцінки навіть таких споконвічних вартостей, як краса. А через це тепер серед мистців багато шахраїв, скептиків без душі, які завжди шукають нових форм для своїх творів, але духа в них влити вони не спроможні...

«Не пристосовуймося до часу — визначуймо час собою», — таке гасло вибрала для праці в Пласті Головна Пластова Булава у цьому році, коли святкуватимемо 60-річчя Пласту підготовкою і проведенням Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі в Іст Четгем, США. Це і нам, не тільки Ліні Костенко, каже Тарас: «Гартуйте голоси!» Тобто — концентруйте свої думки і вчинки, які збагачують вас морально, етично, наближують до ідеалів Бога і Батьківщини. Але в довкіллі багато інших супротивних сил, які відвертають нашу увагу від цих ідеалів. Проти хвилі йти не легко. Проте, споконвіку так було, що людям, які плекають ідеали і характер, доводиться бути в сутичках з добою, перемагати її впливи, а своїм життям і творчістю впливати на інших. Як же ж перемагати час, визначувати його собою?

СВЯТКУВАННЯ РІЗДВА

Святкуймо релігійні свята, зокрема різдвяні (вони найбільше загрожені, бо живемо в містах, тут форми святкування Різдва дуже зматеріялізовані!), за нашими традиціями. У них велике багатство символіки, настроїв і ритуалів, що поглиблюють духовість. Не засмічуймо наших традицій чужими, бо тоді вони втрачають свою окремішність і вартість.

Не є, наприклад, по-українському вбирати ялинку в хаті перед Різдвом, ні декорувати двері й вікна дзвінками, оленями у «крісмесовому» сезоні, ні замінювати Свят-Вечір з пісними українськими стравами — обідом з індичим м'ясом. Пошануймо свої свята, не йдімо до школи на Різдво, але до церкви. Пам'ятаймо про родичів у свята, зокрема в Україні, плекаймо зв'язок з ними. Колядуймо, не забудьмо про різдвяні «добрі діла» — відвідаймо з колядою старших, самітних, хворих, пам'ятаймо про друзів-пластунів в інших країнах. Це збагатить наші переживання, уяву, поведе наші серця хоч у Свят-Вечір під зоряне небо...

СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ І СОБОРНОСТИ

Хай воно не буде тільки немилим обов'язком іти на концерт. Хай би проводи кошів чи куренів подбали про те, щоб з нагоди 22 Січня признавали юнацтву на святкових збірках не тільки проби, ступені КВ, але давали відзначення за **національну готовість.** Які вимоги для неї?

Принциповість щодо пошани української мови (завжди вживати її в розмові з українцями), плекання краси її засвоєнням нових слів, вивчанням поезій, читанням українських книжок, преси, дописи до «Юнака» та хроніки й до інших журналів, щонайкращі успіхи в українській школі, дбайливе виконування діловодства в гуртку, курені, Треба й вивчати українську літературу, засвоювати українську культуру.

Дбайливість про свою українську ідентичність, оборона доброго імени українців у чужому середовищі, пошана своєї національної гідности (наприклад: не зміняти свого імени ні прізвища; а як це часто трапляється!), активність у громадському житті (передусім у школі, церкві, участь у громадських збірках, допомога при улаштуванні імпрез).

Плекання українського мистецтва — вивчанням пісень, творів українських композиторів, улаштуванням своєї кімнати в українському стилі, придбанням на власність українського одягу, картин, участю в драматичних гуртках, співанням у церковних хорах тощо.

Бачите, Подруги і Друзі, що здобути цю національну та пластову готовість — це однозначне із визначуванням часу собою, творенням епохи, як її творили велетні духа. Єдність із Богом, спрямування зору до Віфлеємської Зірки приносить віру, ясний розум і запал, любов, а у висліді будується характер — найбільші цінності, що їх прагне кожна людина і задля яких ми живемо в Пласті.

Скоб!

Подруга Гребля

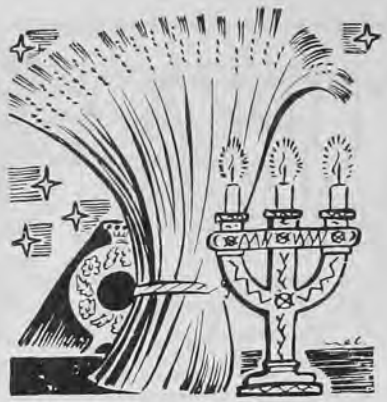

ХРИСТОС РОДИВСЯ!
З РІЗДВОМ ТА НОВИМ РОКОМ
вітаємо
НАШИХ КАНАДСЬКИХ ЧЛЕНІВ
І ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО
ТА ЗАКЛИКЄМО ТИХ, ЯКІ ЩЕ НЕ Є ЧЛЕНАМИ 89,000-ної ГРОМАДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І НЕ КОРИСТАЮТЬ З ЙОГО ГОСПОДАРСЬКИХ І КУЛЬТУРНИХ НАДБАНЬ, ЩОБ ВКЛЮЧИЛИСЯ І ПРИДБАЛИ ДЛЯ СЕБЕ І СВОЇХ РІДНИХ КОНЕЧНЕ ЖИТТЄВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РАЗОМ З НАЙСТАРШОЮ УКРАЇНСЬКОЮ УСТНОВОЮ У СВІТІ РОЗБУДОВУВАЛИ НАШІ НАЦІОНАЛЬНІ ТА ГОСПОДАРСЬКІ НАДБАННЯ.
ТІЛЬКИ У ВЕЛИКІЙ ГРОМАДІ МОЖЛИВІ ВЕЛИКІ ДОСЯГНЕННЯ.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

КАНАДСЬКЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

***

У справах УНСоюзу звертайтесь до Головного Радного і Організатора, Василя Дідюка, на адресу: 142 А Гренадір Ровд, Торонто 3, Онтаріо. Телефон: 767-4720.

ТИША

Віддзеркалюється в воді,
В спокійнім озері,
Об'являється мені те,
На яке я надіялась
І надіятимусь ще...
І розпустились в крапельках дощу
решткн мого сну.

пл. розв. Ксеня Одежинська
Філядельфія, США

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

ЮРІЙ СТЕФАНИК

Коли впродовж цілого минулого року вся наша українська спільнота відзначувала 100-річчя з дня народин Василя Стефаника, українці, що живуть у США і Канаді, мали особливу нагоду і приємність гостити у більших наших скупченнях наймолодшого сина нашого письменника — Юрія Стефаника.

Скромно, але гідно говорив він на численних святкуваннях про свого славного батька — без зайвих суперлятивів чи підкреслювання свого родинного зв'язку, але з глибокою аналізою творчости Василя Стефаника і його життя.

Треба бути справжньою індивідуальністю, щоб не залишитися в тіні слави великого батька. Тому синам славних батьків ніколи не живеться легко. Юрій Стефаник спокійно згадує про те, як батько колись жалував його і братів, що вони будуть завжди терпіти через те, що вони його сини. Однак саме Юрій, якому література стала також найближчою в житті, не залишився лише «сином В. Стефаника», а виробив собі сам тривке ім'я у нашому літературно-журналістичному світі.

Хоч закінчив правничі студії, він від молодих років пробував журналістичного пера, а вже в час совєтської окупаці Галичини 39-41 року став науковим робітником інституту української літератури і завідувачем катедри української мови. Як член Організації Українських Націоналістів був арештований совєтами і німцями, але потім за окупації цих останніх працював редактором Українського Видавництва у відділі літературних видань у Львові.

Від тих часів до сьогоднішнього дня Юрій Стефаник пише постійно критичні та літературознавчі статті й праці, з яких найбільше відомі по Василя Сефаника, Тараса Шевченка, Леся Мартовича, Аркадія Любченка, Григорія Косинку, Тодося Осьмачку, Миколу Понеділка, Джеймса Дж. МекГреґора, і численні критичні нариси й рецензії. Цікаве, що Юрій Стефаник майже ніколи не пише під своїм прізвищем, а вживає літературних псевдонімів, з яких найбільше відомий є Юрій Гаморак (дівоче прізвище матері).

Від 1948 року Юрій Стефаник з дружиною і синами живе в Канаді, у Едмонтоні, де працює у міністерстві справедливости. Але весь вільний час і всі зусилля він вкладає у поглиблення української літератури, якої він є винятковим і тонким знавцем. Це знання і вироблений редакторський хист поставили його на передовому місці в українському культурному житті, а ім'я Юрія Стефаника широко відоме не тому, що він син Василя, а задля його власної особовости і його власного пера.

Ольга Кузьмович

ДЕСЯТЬ РОКІВ

Сл. п. Начальний Пластун — Сірий Лев
Фото: пл. сен. Маріян Борачок

Здається, що це просто неможливе — але час проходить стрілою, і 30-го січня цього року всі пластуни і пластунки у вільному світі будуть відзначати перше десятиріччя від дня смерти свого улюбленого Начального Пластуна — Сірого Лева, проф. Северина Левицького.

Рівно десять років минуло від понурого зимового ранку, коли немов іскра розійшлася по всіх усюдах сумна вістка, що Начального Пластуна Сірого Лева не стало між живими. На 72-ому році життя закінчив Він свою важку земну мандрівку у місті Боффало, США, де проживав увесь час після переїзду в 1949 році з Німеччини. Більшу частину цього життя посвятив сл. п. Сірий Лев праці для Пласту, до якої включився у 1921 році у Львові як опікун, а згодом як зв'язковий 4-го куреня юнаків. У 1924 році вибрано його на 1-ому Верховному Пластовому З'їзді головою Верховної Пластової Команди з назвою Верховного Отамана, і на тому становищі сл. п. Сірий Лев як провідник Пласту перебув цілий час найкращого розквіту пластової організації, аж до її розв'язання польською владою у 1930 році. У часах нелеґального Пласту, аж до закінчення 2-ої світової війни, проф. Северин Левицький допомагав у праці т. зв. Пластового центру, що керував нелеґальною дією, а після віднови Пласту у Німеччині в 1945 році пластуни обирають його на своєму першому пластовому з'їзді в Реґенсбурзі одноголосно Начальним Пластуном. На тому пості стоїть сл. п. Сірий Лев непохитно — як символ єдности Українського Пласту у вільному світі і найвищий поруч основника Пласту, д-ра О. Тисовського, авторитет — аж до дня своєї смерти 30-го січня 1962 року.

Не було з'їзду, не було зборів чи зустрічі, на якій Начальний Пластун не був би з пластунами, молодшими чи старшими. А коли в останніх роках слабке здоров'я його і дружини не дозволяло йому на часті виїзди, тоді приходили завжди його листи, писані рівним читким письмом, із словами привіту, заохоти і віри у пластунів та їхню відповідальну працю. Там, де Начальний Пластун брав особисту участь, зокрема в таборах чи зустрічах, повівало з машту його знамено — як видний знак, що Начальний Пластун є між нами.

Отже важко було нам усім погодитися з дійсністю, що Сірого Лева не стало між нами, і день 30-го січня 1962 року залишився, здається, у пам'яті тих, що його пережили, назавжди. Залишилися також у нашій пам'яті сумні дні похорону сл. п. Сірого Лева, на який зібралися в Боффало всі члени пластових проводів, представники пластових станиць у США й Канаді і десятки пластунів та пластунок. У похоронних відправах взяло участь понад 500 осіб, але думками і почуваннями відпроваджували свого першого Начального Пластуна на Вічну Ватру тисячі розкинених по світі пластунів і пластунок.

На цвинтарі св. Хреста біля Боффало, у містечку Лякаванна є могила сл. п. Сірого Лева. На ній вдячні пластуни видвигнули пам'ятник того, хто все життя гідно і вірно служив Україні і українській спільноті як зразковий громадянин, педагог, вояк і провідник Українського Пласту.

Згадаймо всі нашого Начального Пластуна у десяту річницю його смерти і візьмім собі його життя як найкращий зразок для наслідування.

ОБ'ЯВА

ГОЛОВНОЇ ПЛАСТОВОЇ БУЛАВИ

ПРО СВЯТКУВАННЯ 60-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ В 1972 РОЦІ

У цьому 1972-ому ювілейному році відбуватиметься ряд акцій для відмічення 60-річчя Пласту. Завершенням їх буде від 19-го до 27-ого серпня Ювілейна Міжкрайова Пластова Зустріч усіх пластових поколінь в оселі «Вовча Тропа» в Іст Четгем, США.

Ювілейні святкування вже почалися зустріччю в Австралії 25-го грудня 1971 року біля Аделяйди. Участь у цій Зустрічі взяло також 8 представників Пласту з Канади та США.

За своє 60-річчя Пласт, як знаєте з історії, мав багато закрутів: після блискучого розвитку по першій світовій війні прийшла його заборона. Згодом він прибирав різні форми існування за польської, німецької окупацій України. Стихійне відродження Пласту в 1945 році було вже на чужині, у таборах Ді-Пі (Німеччина та Австрія), а закінчилося воно розпорошенням членства по всьому світу. Тепер живемо в різних країнах, під впливом різних культур, протиставляючись багатьом асиміляційним впливам. Досі Пласт виявляв свою життєздатність не тільки службою вічно живим і шляхетним ідеалам любови Бога й України, але і збереженням тяглости в праці, наявністю в його рядах здорового духом молодого нарибку.

Тепер його доля залежатиме від Вас, Юначки та Юнаки! Вам доля присудила бути першими на фронті боротьби. Ви ж ті, що повністю виростали поза Україною, маєте бути не тільки відпорними на асиміляційні впливи середовища, але й бути настільки багатими духом України, щоб надхнути ним чергові покоління. Наші думки і вчинки для виконання цих завдань будуть зосереджуватися довкола гасла:

«Не пристосовуймося до часу — визначуймо час собою».

Силу для поборювання обставин черпаймо також із заповітів Основоположника Пласту Дрота, Сірого Лева, Цьопи Паліїв, усіх інших провідників пластунів. «Будьмо, — як навчав нас Дрот, — сильні, тобто самопевні, красні — отже ідейні, обережні — розважні, бистрі — розумні». З таким гаслом і вказівками Дрота, сплівши тісно пластову лілейку з українським тризубом у своїх серцях і думках, збережемо Пласт і далеко від України.

Скоб!

За Головну Пластову Булаву:

пл. сен. Василь Палієнко
голова

пл. сен. Степан Мармаш
генеральний секретар

КРАЙ ДУНАЄЧКУ, БЛИЗЬ БЕРЕЖЕЙКУ

Край Дунаєчку, близь бережейку,
Там ся зродила яра пшенойка,
Гей жала її красна дівойка.
Тамтуди лежить здавну стежейка,
Стежейков ішов завидовище,
Гей позавидів ярій пшенойці,
Не так пшенойці, як тій дівойці.
— Гей, чудовищу-завидовищу,
Позавидів єсь ледачому.
Ой ледачому, не било кому,
Якби-с ня увидів а й рано в неділю,
Як я ся вберу, на вулицю йду.
Жовті ціжемки землицю топчут,
Дорогі сукні стежейку метуть,
Срібні перстенці пальчики щиплють,
Золотий вінок головойку гне.

Записана в с. Бітля на Бойківщині.

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖІ
Теодосія Волошина
Astro Travel Service
2198 BLOOR ST. WEST — TORONTO 9, ONTARIO
Telephone: 766-1118 & 766-1119

- Полагоджує всі справи у зв'язку із спровадженням рідні з України та інших країн Східньої Европи.
- Продає квитки на всі літунські, корабельні та автобусові лінії світу.
- Нотаріяльно завірює всі потрібні документи.

Пластуни зібрались у домівці на «Свічечку». Так вони називають свою щорічну святкову збірку в день Свят-Вечора. Як кожного року, так і цього — збірка була о 10-ій годині ранку, бо в цей час в Україні вже вечоріє і сходить перша зірка, починається Свят-Вечір.

З лівого боку залі стоять юначки в барвистих вишиваних сердаках, перед ними хоруижі з прапорами. З правого боку — юнаки, біля дверей між обома лавами — новацтво із своїми тотемами, роєвими прапориками, з братчиками та сестричками. Бунчужний шугає по залі, підходить то до однієї, то другої частини і просить заспокоїтися, перестати говорити та сміятися.

Та коли запалюються електричні лямпочки на ялинці, всі втихають і слухають милого лагідного голосу подруги Марти. Вона говорить, що в цю хвилину пластунство в цілому світі також відбуває свої «Свят-вечірні зустрічі» і тому «хай лучить нас усіх почуття одности, почуття добра і любови до ближнього, а передусім до нашої рідної України». Дві новачки підійшли до подруги Марти із свічками, і вона засвітила їх, а від них запалили свої свічечки провідники частин і всі інші. Залунала коляда, хтось погасив електричне світло, і тільки запалені свічки в руках кожного пластуна і пластунки освічували їхні обличчя.

«Во Віфлеємі нині новина...» співають всі. А коли скінчили, то на середину залі вийшли новаки з Вертепом. Після цього друг станичний нагадав ще всім, щоб не лінувались, але пішли з колядою, та побажав усім гарних, щасливих Різдвяних Свят.

Коли погасили свічки і вийшли надвір, було дивно, що це ще ранок. Здавалось, що це вже вечір.

Олесь розпрощався з товаришами і скрутив у свою вулицю. Пристанув біля кіоску, щоб купити газету з найновішими спортовими вислідами, а на газетах — малесеньке чорне котенятко!

— Це ваше? Чому воно тут на газетах? Та ж замерзне! — спитав знайомого продавця.

— Ні, це не моє, це хтось підкинув тут мені. Може, хочеш взяти?

Олесеві аж очі засвітились. Це ж не котятко, а мрія — маленьке, привітне, так довірливо дивиться на нього. Лапки загнуло під животик і кліпає очками. Це вже в Олеся був зіпсутий день. Буде цілий час думати, що з котятком — чи замерзає десь під будинком, чи хлопчиська які взяли, щоб помучити, а, може, пес який злякав, і воно, втікаючи, забилось десь у підвал...

— Ні, не можу. В нас у хаті вже є один кіт.

Кали Олесь зайшов в хату, то першою побачив свою стару Мурку. Лежала, мов королева, на фотелі і, пробудившись на хвилину, протягнулась смачно та й спокійно знову заснула.

— От, як їй добре. А те бідне котеня...

— Мамо, я вже нарешті знаю, що я хочу під ялинку, — почав жартувати з мамою, яка приготовляла вечерю. — Там хтось викинув чудове котеня. І зовсім подібне до нашої Мурки, ніби її. Може б ми взяли?!

— Олесю, не видумуй, — коротко обірвала розмову мама.

Олесь знав — з Муркою багато клопотів. Порвала вже кілька накривал на ліжко, пообїдала вазони, порозбивала вази, погризла татові капці. На вакаціях клопіт — то в ліс тікає, то в хаті концерти влаштовує. В авті рветься і кидається на всі боки. Покинути в хаті на довше як два дні не можуть...

Олесь підійшов до вікна, відсунув гілки великої прикрашеної ялинки. З вікна можна було бачити кіоск, стирти газет, а на них чорну кульку — кицю.

— Мамо, вона ж пропаде, замерзне. Вона така маленька. Ми б потримали її, поки підросте, а потім може б комусь віддали? — просив Олесь. — Ну, ходи хоч тільки подивися на неї.

Мама подивилась і відразу почала все спихати на тата.

— Ти ж знаєш, тато буде незадоволений. Де ж таки — в малому міському апартаменті і два коти тримати. От, краще візьми баньочку котячої їжі і занеси тій киці.

***

Після вечері всі перейшли до вітальні. Під ялинкою лежали дарунки для всіх у родині. Для Олеся була велика коробка. Мама й тато очікували, чи Олесь зрадіє своїм дарунком. У коробці була чудова статуя сіямської киці (Олесь колекціонував статуї котів і мав заставлені ними всі полички у своїй кімнаті). Та коли Олесь взяв її в руки — головка відлетіла.

— Яке недбальство! Як можна так недбайливо пакувати товар! — зажурилась мама. — В понеділок піду і відміняю на добру, — і забрала коробку із статуєю. І вийшло, що всі мали дарунки, тільки Олесь залишився без нічого. Вирішив, що це добрий момент, і почав оповідати татові про котика. Мама помагала — ну, бо воно ж замерзне!

— В такому разі треба котятко взяти до нас. Тобто, якщо всі погоджуються — сказав тато. Олесь кинувся татові на шию, а тоді підскочив до вікна. Кіоск був ще відкритий.

Олесь думав, що ніколи не добіжить до кіоску. Дорога здавалась страшно довгою. А в цей час міг хтось взяти котика!

— Я можу взяти котеня! — вигукнув до продавця газет. — В мене чудові мама й тато! Неправда ж!?

— Так, в тебе дуже добрі батьки. І я радію, що забираєш те мале. Бо я не можу до себе взяти. Не повіриш, але моя донечка має страшну алергію до котів і не може їх навіть бачити, хіба на малюнку. Бери, бери, а то воно вже замерзло. І бажаю Твоїй родині Веселих Свят! Це Ваші свята сьогодні?

— Так, сьогодні Свят-Вечір, один з моїх найщасливіших. — Олесь поклав обережно котя в свою вовняну шапку і побіг додому.

Л. Ю.

А ЩО ВИ НА ЦЕ?

ЧИ ТАБОРИ ПОТРІБНІ ДЛЯ ДІВЧАТ?

Багатьом пластункам та батькам здається, що табір, який відбувається в часі літніх вакацій, зовсім не є потрібний, а тимбільше — дівчатам. В Австралії дуже часто трапляється так, що батьки й діти мають вакації в ту саму пору — під час Різдва. Табори відбуваються в той самий час, і деяким пластунам здається, що впродовж вакацій родина повинна б бути разом. Але чи їм не досить часу (приблизно один місяць), коли діти повернуться з двотижневого перебування в таборі, щоб мати той довгожданий відпочинок?

Інші, як не ті самі, знову кажуть, що табори — це лише муштра та наука, від якої вони хочуть відпочити і тому мають вакації.

Але не всі так думають!

Табори для дівчат не тільки потрібні, але конечні. У таборах згруповується молодь не лише з одної околиці, але майже з цілого стейту. Це приносить нам усім велику користь. Знайомимося між собою, зживаємося, знаходимо різні спільні зацікавлення і чуємо свою рідну мову, спів. Спільні гутірки на різні теми та дискусії... Це нас вишколює і виховує, вчить, щоб у майбутньому з нас виросли національно-свідомі громадяни. Свіже повітря — після довгого року навчання — також впливає додатньо на здоров'я.

Вчимося бути зарадними в житті, бо обставини можуть бути різні. Кожна з нас мусить бути приготована і загартована настільки, щоб уміти поборювати всі перешкоди, які зустрічаємо на довгому життєвому шляху.

пл. розв. Тамара Штинда

Гурткова Сам. Гуртка «Бджілка» в Мелборні, Ст. Албанс, Австралія, який здобув перше місце у міжкрайовому змагу «Пласт — наша гордість і мрія» 1970 р.

ПІДСЛУХАНЕ НА СЕНЬЙОРСЬКОМУ З'ЇЗДІ

Одна сеньйорка до другої:

— Знаєш, я вичитала в оголошенні про чудовий крем від зморщок.

— Знаю, я вже цілий рік його вживаю!

— О, то це мусить бути обман!

НОВОРІЧНА ЗІРКА

Капітан літака заповідав, як звичайно невиразно, щось про «буревійні полоси», а над сидженнями засвітили написи: "Fasten your seat belts".

Але втомлені пасажири не звертали на це уваги й далі дрімали, і лише Зірка випростувалась під колихання літака. Сон не брався її зовсім — без уваги на недоспані ночі і втому, а думки й образи кружляли з тією питомою їй ясністю, яка звичайно приходила при болю голови або нервовій напрузі.

***

Спершу Зірка не була зовсім захоплена ідеєю, яку батьки висунули обережно, але з категоричною в голосі батька ноткою: «А може б ми післали Тебе до Львова, як живий дарунок на свята для бабуні?» Про її подорож в Україну говорилося вже раніше, але пляни були на літо — а тут узимку, коли Зірка умовилася ще на «Писаному Камені», що зустрінуться цілою групою у лещатарському таборі в Канаді, а Богдан теж запрошував та «чортівський» Новий Рік... — ні! І це «ні» було, як звичайно, її першою відповіддю батькам.

Але після кількох днів ідея почала подобатися — все ж це щось інше, ніж досі, а перш усього це «щось» мала пережити зовсім сама, без родини й гурту друзів, з якими досі все ділила.

***

Властиво останніх тижнів перед від'їздом ніяк ясно не пригадує. Поспіх, тисячі дрібничок до полагодження, іспит напередодні дороги, підготовка з гуртком до різдвяного ярмарку, прощання її в Орисі з ображеним Богданом («Чому ти мусиш тепер їхати — як ми мали стільки гарних плянів?..»).

А опісля від'їзд і десятки доручень, які треба було запам'ятати, зупинка у Відні і самотня мандрівка на холодний цвинтар («А пам'ятай, піди на могилу Дрота!» — доручення мами), морозна Москва, довгоочікуваний Київ («І якже так — Київ без квітучих каштанів?»), а вкінці... Львів.

***

Цей перший образ на летовищі стоїть виразний, як сьогодні. Група знаних їй лише з фотографій людей, з квітами і сердечним усміхом на лиці. А між ними маленька, згорблена постать бабуні з простягненими руками і блиском в очах, який задержував сльози: «Зірко, моя Зіронько»... це все, що шептали уста бабуні.

***

З двох перших днів залишився у пам'яті хаос — десятки облич, люди приходили і відходили, а стіл у маленькому мешканні бабуні без перерви був накритий в очікуванні нових гостей.

Тисячі питань, відповідей, які Зірка мусіла давати уважно і з надумою («Тільки вважай, щоб Ти своїм язичком нікого не вразила» — остерігав батько»), і постійне здивування:

— «Чи у вас справді всі говорять так добре по-українському?»

— «Чи це правда, що дівчата більше «ходять» з чужинцями?»

— «Чи всі курять гашіш?»

— «А що робить пані К.? А знаєш її дітей? Які вони?»

***

Це хіба не випадок, що саме бабуня була тією, що викликала призначення.

— «Іди, іди з молодими забавитися. Якже тобі сидіти зі мною на Новий Рік?»

Зірка з певною резервою думала про цю забаву, але постановила тут нічому не противитися. Скільки разів чула від батьків і їхніх знайомих сентиментальні спогади про проходи на Високому Замку. А тепер має там іти на «забаву». От буде що розповідати.

Її кузени старалися влаштувати все якнайкраще. При їхньому столі було глітно, а Зірка була головною атракцією. Танцювала без пере-

рви, збирала компліменти за свою стрункість, стилізований з українськими мотивами одяг, за танець і мову. Цілий час, однак, відчувала погляд якихось очей на собі і тому не здивувалася, коли почула відому вже їй форму: «Дозвольте познайомитись — Юрій Іванович Ф...»

Спершу розмова йшла штивно, як і танець. Але коли після 12-ої години, голосного стріляння «шампанського» на столах і загального крику та співу Юрій попросив до танцю — вони були вже немов давні знайомі. Зірка порівнювала Діда Мороза до Санта Клявза на вулицях Нью-Йорку, і обоє ствердили, що форма і тут і там однаково комерсійна. Говорили про все, що насувала думка, і здивовано стверджували подібності поглядів.

Поворот до готелю залишився в пам'яті, як блиск тисячі сніжинок — кращих за діяманти. Вночі впав свіжий сніг, і все було ясне та затишне. Немов це самозрозуміле, Юрій зголосився супровожати Зірку о 2-гій, щоб інші могли забавлятися до ранку.

Вони йшли крутими стежками з Високого Замку вниз до світел міста, майже без слова. Десь здалеку виривався час до часу п'яний спів і музика, але це все було немов тисячу миль від них. На одному закруті Зірка посковзнулася у своїх американських непідбитих чобітках і Юрій взяв її під руку, пригорнувши тісніше до себе. А коли прощалися біля готелю, він, схилившись, поцілував з повагом її руку, як у старому европейському фільмі.

**
*

Цілу ніч Зірка перекидалася з боку на бік, однак сон не брався. Весь час перед очима стояв цей Юрій. Робила порівняння з Богданом, Андрієм, Біллом, з їхнім удаваним цинізмом, свобідними жартами й зарозумілістю. Пригадувала всі перебуті вечірки і протиставила їм цю новорічну забаву. Порівнювала два світи.

**
*

Ранком, коли спішила до бабуні побажати з Новим Роком, на її здивування біля брами вже чекав Юрій. Це її несподівано збентежило і нехотячи вирвалось на привітання типічне: «Гай».

— «Добрий ранок Вам, Зірко, як спалося?»

Бабуня втішилася не лише раннім приходом Зірки, але і Юрієм, якого знала від дитини. І коли Юрій швидко після цікавих питань бабуні про забаву, поворот додому тощо попрощався, Зірка дістала всі інформації, які хотіла: про батька, що помер на Сибірі, про хвору маму, яка пробивалась крізь життя, і про Юрка-одинака, що студіює і працює та опікується матір'ю.

Дні до Святого Вечора проминули стрілою. Зірка цілий час мала неосягальне бажання якось їх затримати разом з усіма годинниками в місті, а зокрема ті вечорі, коли Юрій являвся в бабуні з проханням дозволу провожати Зірку до готелю. Львів зимовою ніччю видавався тоді найкращим, чистий сніг обгортав будинки й дерева, мороз скрипів під ногами, дзвеніли радісно трамваї, а вуличні ліхтарні кидали тепле, лагідне світло. Святий Юр виглядав, як на картині у батьковій збірці, а ринок нагадував оповідання Ікера.

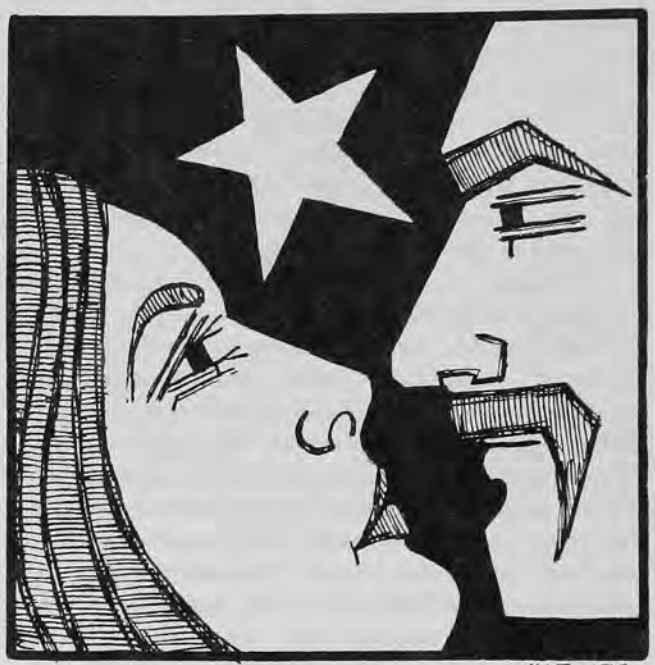

На одній із цих вечірніх мандрівок в Івано-Франківському городі уста Зірки і Юрка злучилися у спершу непевному ,а відтак палкому поцілунку.

**
*

Вони ні разу не сказали слова «люблю», ні разу не говорили, що буде за тиждень, за рік, не запевняли одне одного про вічну вірність.

Тільки як показувала йому на гранатовому небі зірку, що здавалася їй тією самою, яку оглядає завжди над табором юначок на «Вовчій Тропі», — Юрій запитав, чи відступить частину «своєї» зірки і йому, щоб посилав нею привітання аж туди, на другу, незнану йому півкулю...

**
*

Зірка знала, що цього Свят-Вечора не забуде ніколи. Це було таке зворушливе, таке близьке, таке рідне: метушня в кухні, святково застелений стіл з порожньою тарілкою (як у них в Нью-Йорку»...) для неприсутніх, справж-

ній дідух у кутку і дійсні малі свічечки на запашній ялинці.

Малий Миколка та Ірочка сиділи біля вікна, виглядаючи першої зірки і на їхні оклики бабуня, скинувши фартуха, підійшла з просфорою до Зірки. У всіх дрижали голоси і панувала дивна повага, немов справді лучилися думками з усіма далекими за океаном і на Сибірі. Коли сиділи при куті, біля дверей загомоніли притишені голоси, а відтак відома колядка. Усе, як у читанці школи українознавства, але яке правдиве і зворушливе.

Колядники — це були найближчі: родина, знайомі, самі молоді — хлопці, дівчата, а між ними... Юрко. У малих кімнатках стало глітно і голосно. Бабуня і тети частували солодким і чаєм, молоді обтрушували сніг із валянок і скидали теплі нагортки. Хтось питав дітей, коли побачили першу зірку й чи була гарна, а Юрій, що стояв близько, тихо але виразно сказав: «А моя зійшла ще на Новий Рік».

Останні години на летовищі були найважчі. Зірка ніколи не любила прощання, але це було найприкріше, яке досі пережила. Навіть бабуня, що, здавалось, уміла завжди затримати рівновагу, духа, дрижачою рукою благословила Зірку, просячи передати ці благословення небаченому 30 років синові. Зірці було важко прощатись з усіма, немов вони жили разом від довгих років, а не лише вісім днів, і щось до болю стискало за горло. Юрко тримався осторонь, розмовляючи із знайомими, але його погляд чула Зірка ввесь час на собі.

Останнє прощання, останній стиск бабуні з її добрячим усміхом, поцілунки тет, вуйків, дітей — і вкінці віч на віч із Юрком. Зірка старалася затримати пакосні сльози, що текли проти її волі по обличчі, а Юрій, обтерши їх ніжно своєю хустинкою, схилився, як першого вечора, без слова поцілував її руку.

Зірка бігла до літака, озираючись щохвилини, а ті, що їх залишала, ставали щораз менші й дальші...

— «Буревійна полоса минула. За півгодини ми причалимо на летовищі в Нью-Йорку. Прошу затримати свої пояси, аж поки літак не зупиниться. Сподіюся, що ви мали приємний лет»... — Голос капітана звучав хрипко та невиразно, як завжди.

Пасажири почали рухатися. Прокинулася із своїх «буревійних думок» і Зірка.

«За годину буду між своїми — мама, батько, брат — цікаве, чи вийде Орися, чи також Богдан — хіба вже не є ображений. Цікаво, що в нас нового: що в домівці, як удалася коляда???»

Зірка верталася думками у свій світ. Чи це справді лише три тижні, як вона його залишила?..

ОКА

усміхнися!

— Мамо, ти мене любиш?

— Люблю, сину.

— А мого маленького братчика?

— Також люблю.

— Ти дивись... А я чув, як учора наша Марійка біля дверей говорила комусь, що двох любити не можна.

***

У книжковому магазині:

— Дайте мені якусь книжку.

— Щось легшого?

— Все одно, я тут з автомашиною.

***

— Юрчику, як ти не будеш їсти каші, я зараз покличу Бабу Ягу.

— Мамо, невже ж ти гадаєш, що Баба Яга буде їсти цю кашу?

***

Поліцай затримав на дорозі авто.

— Ви під час їзди обіймали дівчину! Ваш «лайснес»!

— Ну й диво, — зідхає водій, — хіба й на це я мушу мати «лайснес»?

***

ПІДСЛУХАНЕ НА СЕНЬЙОРСЬКОМУ З'ЇЗДІ

— Ох, ця наша молодь! Така розпущена, така нестримана, Зовсім не така, як у наші часи!

— Так, так, — згоджується друга сеньйорка, — і порівняти не можна. Ах, якби мені тепер 18 років!

***

ЩО ТАКЕ ШЕПІТ?

— Шепіт — це один із способів спілкування людей. Якщо шепочуть двоє, то це початок кохання, якщо шепочуть усі — то це його кінець.

***

Порожні картки

Напевно Ви, так як і я, в тому часі переглядаєте всі картки-побажання, що одержали на Різдвяні Свята. Може, дехто з Вас за американським звичаєм прибрав кімнату чи ватран ними, може повісили їх на ялинку. Але де б вони не були, ми всі маємо їх подостатком і одержали, від молочаря і почтаря починаючи, а на родині закінчивши.

Останні тижні грудня і початок січня приносять ці картки десятками у кожну хату; одні повні золота і срібла, інші скромні, одні веселі, деякі релігійні, одні з чужою тематикою, то знов українські.

Але не про їх вигляд хочу сьогодні з Вами погуторити, а про їх зміст. І не цей звичайний, стереотипний, якого ніхто не читає, а про той глибший, що повинен бути під друкованими крамничними бажаннями: «Радісного Різдва і Щасливого Нового Року». А такий зміст повинен бути, бо це ж і причина посилання побажань. Але ні, сьогодні висилаємо ці картки-побажання звичайно в поспіху, без ніякої глибшої думки, без найменшого внутрішнього відношення до людини, до якої вони заадресовані. Ми звичайно скоро перейняли цей звичай західнього світу, в якому живемо, але, на жаль, не в його первісному глибокому й християнському значенні, а лише в комерсійному, змеханізованому.

Перегляньмо лишень картки, які ми одержали — на яких із них дописано кілька теплих слів, а скільки мають лише підпис, а то і його забуто у поспіху? (Як Ви дуже практичні, тоді можете ті картки, на яких висилаючі забули підписатися, ще раз ужити...). Ось і все, що даємо нашим друзям та знайомим із цим найкращим святом року... А як часто побажання приходять вже після свят, бо не було часу вислати раніше або «пригадалося» запізно.

Чи так справді воно повинно бути, чи Вам це вистачає, чи Ви цим вдоволені? Подумайте. Бо я шепну Вам на вушко, що мене ці порожні (дарма, коли на них і є підпис) картки ніяк не радують. Різдво і Новий Рік — це час, коли ми

повинні згадувати всіх наших рідних, близьких і друзів — усіх розкинених по широкому світі, а не лише тих, що зустрічаємо щоденно. І наші листовні побажання повинні йти в першу чергу до тих далеких, як справжній доказ, що про них пам'ятаємо. Але ці побажання мусять бути щирі та особисті, в них відборці мусять відчути, що Ви думали про них, згадували їх і хотіли дати їм трошки тепла свого серця.

Тому треба доконче самому щось дописати, принаймні кілька слів — про себе, про родину, про останні події, а не лише ставити свій підпис, а то, може, і його забути під друкованими побажаннями.

Правда, це більше праці, якої і так в тому часі маємо багато. Але обмежімо за це кількість висиланих карточок. Чи треба доконче висилати картку до товаришки, яка живе дві хаті від Вас і з якою йдете щоденно до школи? Чи не вистачить, коли побажаєте їй усно і напевно ще з подарунком? Чи мусите писати до тіточного брата, до якого «традиційно» йдете в гостину у перший день Різдвяних Свят, або до подруги, яку зустрічаєте принаймні двічі в тиждень у пластовій домівці?

Подумайте над цим добре і ради Бога не висилайте в майбутньому «порожніх карток» і не обнижуйте цим добровільно глибокого значення Христового Різдва!

Подруга Оля

Молоде перо

Несподіванка

День перед Маланкою наша курінна скликала сходини. Подруги сказали, що на цих сходинах буде несподіванка. Коли вже був присутній цілий курінь юначок, одна з подруг заповіла, що будемо ворожити.

Отже — ми спустили на вікнах стори, замкнули двері, засвітили свічки і на столі поставили велику миску з холодною водою. Всі юначки окружили стіл.

Раптом хтось застукав у двері. Одна з подруг підійшла до дверей і, не відчиняючи їх, казала перестати нас турбувати. Але стук повторився. Вона відкрила двері і непритомна впала на підлогу. Ми всі заніміли від страху.

До кімнати зайшов якийсь чоловік, низького росту, вбраний в яснозелений плащ, високу шапку і чоботи. Його сиве волосся було досить довге, а вуси і борода торкались майже підлоги.

Ми всі стояли, як закам'янілі. Та нараз чоловік заговорив лагідним голосом:

— Я прийшов до вас, щоб помогти вам ворожити.

Він підійшов до стола, скинув шапку, витягнув з неї червоний мішечок, розв'язав його і висипав до миски червоні коралі.

Перед нами, як на екрані, почали пересуватись картини, починаючи від заснування Києва: подвиги наших князів, хрищення України, заснування Січі та походи Богдана Хмельницького, 1-ша світова війна, участь Січових Стрільців і проголошення Універсалу в Києві, занепад Української Держави, панування большевиків і голод в Україні.

Потім почали пересуватись картини 2-ої світової війни, боротьба нашого народу з росіянами і німцями. Ми бачили, як наші батьки, щоб захоронити себе і нашу майбутність, покидали рідний край і опинились на чужині...

Нараз чоловік глянув на годинник, вибрав з миски коралі, положив до мішечка та сховав у шапку. І знову заговорив:

— Я прийшов тільки на хвилину. Знаю, що ви хочете ворожити про ваше майбутнє, але хто не знає свого минулого, не може бачити майбутнього.

Ми ніби пробудилися з короткого сну, оглянулись довкола. Чоловік зник. Ми звернули очі до миски, в якій кілька крапель воску плавало спокійно.

Нараз ми почули голос курінної, що сходини скінчились, а на другий рік будемо продовжувати нашу ворожбу.

Пл. уч. Людмила Яворська
Гурток «Берізки», 20 К. в Ньюарку, США

Чи Ви вже вирівняли передплату?

ЗАГАДКОВИЙ ГІСТЬ

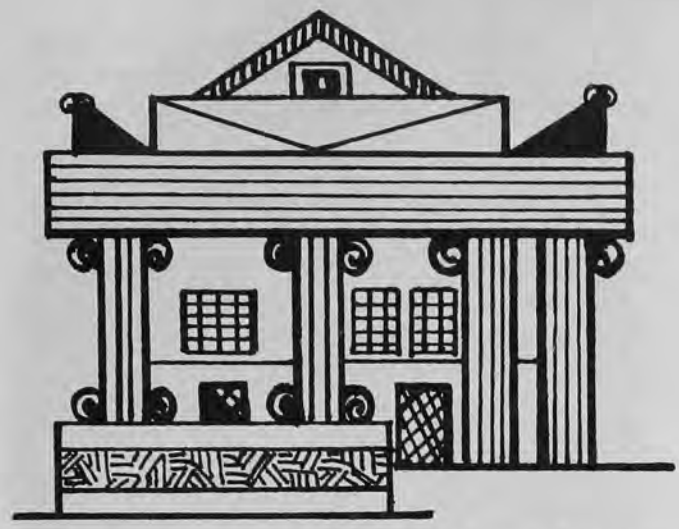

Лігши в ліжко і добре укрившись, я намагався забути про важкий день, прислухаючись до ритмічного цокання годинника. Його рівномірне, майже гіпнотичне стукання заколихало мене, і я полинув у країну сну.

Раптом я вернувся до дійсности. Прислухався, годинник стояв. Сонний, я розплющив очі, і мені здалося, що стіни кімнати поруділи. Я блимнув пару разів та протер очі; тепер уже стіни випромінювали блідочервоне світло, яке тьмяно освітлювало кімнату і надавало їй тепла і затишку. Низенький круглий столик посеред спальні запульсував фіялковим промінням. Невдовзі невеличка кришталева куля, що лежала на його поверхні, почала дихати яскравим сяйвом, яке незабаром дуже зблідло.

Жевріюча куля помалу зростала, набираючи форму людини. Маючи з-півтора метра висоти, ця постать не мала ніяких ні зовнішніх, ні внутрішніх органів. Крізь її прозору шкіру я міг бачити клубки кольорового світла, які зростаючи, ув'язнені плавали в її нутрі. Хутко хмарки заповнили внутрішню порожнечу нерухомої постаті, припинивши своє блукання. Стіни спохмурніли, столик завмер. Лише яскраве різнобарвне світло, що пробивалось із контурів постаті, осявало кімнату. Раптом мертву тишу пронизав свист. На спині постаті з'явилась щілина, і барвисті хмарки почали вилітати з неї.

Прозора шкіра псевдолюдини збіглась і, зморщившись, спустилась на поверхню столика.

Звільнені хмарки не мали меж своєї радости: вони ширяли, мов пташки, по кімнаті, усе швидше і швидше стикалися, змішувались, крутились вихром, аж поки перетворились на вируючий різнобарвний туман, що заповнив кімнату. Поволі той туман побілів і розвіявся.

Прийшов ранок. Соняшні промені струменем вривалися в кімнату крізь вікно. Я відразу глянув на столик. На моє здивування, кришталевої кулі, яка ще донедавна лежала на столі, вже не було. На її місці лежала купа целюльози.

Юрко Ткач

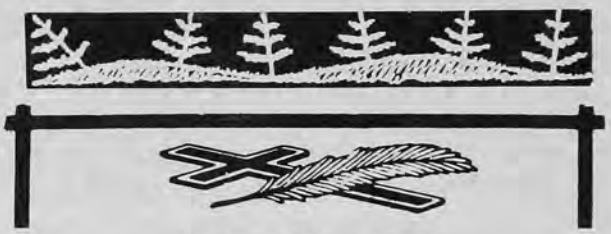

Замість квітів на могилу
св. п. пл. сен. керівництва

АННИ ГЕРАСИМОВИЧ

голови КПС у Великобританії та членки 2-ого Куреня УПС "Ті, що греблі рвуть"

склали датки на пресфонд "Юнака" такі пластові сеньйорки, членки згаданого Куреня: 20.00 дол. — І. Любчак, по 10.00 дол. — О. Дзядів, Г. Коренець, О. Кузьмович, Н. Макаревич, М. Макарушка, Х. Навроцька, Г. Скорецька, і Г. Хамула; по 5.00 дол. — О. Качмарська, Л. Пежанська, У. Старосольська і Х. Ференцевич, разом 120.00 долярів.

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п.
проф. д-ра пл. сен. керівництва

АННИ ГЕРАСИМОВИЧ

довголітньої голови Крайової Пластової Старшини (КВОМ) у Великобританії, членки 2-го Куреня УПС-ок "Ті, що греблі рвуть", невтомної пластової виховниці, складаю 5 англ. фунтів на пресфонд "Юнака".

Ст. пл. Петро Яким'юк
Манчестер, Вел. Брітанія

БРОВКО

Вітер щоразу дужчав, бився об стіни хати, а сніг застеляв землю, заліплював вікна. Здавалося, що цей мороз і сніг гуляють по всьому світі. І не даром малий Михайлик думав, що цього року зима найхолодніша.

Надворі поволі смеркало, і шибки вікон чорнішали. А коли буря іноді на хвилину притихала, то з лісу долітало грізне виття вовків.

Тато з Івасем пішли до хліва покласти коровам їсти, а мама присвічувала їм ліхтарем. Лише Михайлик лишився в хаті та песик Бровко, якого пустили погрітися. Раптом Бровко зірвався з-під лави і підбіг до дверей.

— Що там, Бровку, що там? — запитав Михайлик. А Бровко гавкав і шкрябав лапами двері, рвався надвір.

— Ні, Бровку, не пущу. Ще злий дід вітер понесе тебе від мене, закине в сніг, — лякав його Михайлик. І пес, ніби розуміючи хлопчикову мову, вернувся назад до лави. Але за хвилину він знову схопився, підбіг до дверей і сердито загавкав. Михайлик і собі підійшов до дверей, вмовляючи Бровка:

— Нема там нічого, ось глянь, — і хлопчик прочинив трохи двері і сам глянув у темряву ночі, тримаючи Бровка за шию. В цю мить пес рвонувся і, вирвавшися з рук, зник у темряві.

— Бровку! Бровку! Вернись! — гукав йому вслід Михайлик, покинувши розчинені двері. Хлопчик чув гавкання пса і біг у тому напрямку.

***

Михайликів брат Івась перший вернувся до хати і побачивши, що двері відчинені і Михайлика немає, побіг по маму й тата. Запаливши смолоскип та взявши рушницю й ніж, тато з Івасем кинулись шукати Михайлика, а мама стала перед іконою і почала молитися.

В той час, як тато з Івасем, присвічуючи, бігли по Михайликових слідах, сам Михайлик біг за Бровком, чув його гавкання і благав його повернутися. Михайлик не чув уже ні холоду, ні вітру, тільки сльози котилися йому з очей. Раптом хлопчик почув якусь боротьбу, гарчання, і він зупинився, згадавши про вовків. Але за хвилину знову зірвався з місця і побіг уперед, а гілки дерев били його по лиці, рвали на ньому одежину. Аж ось на галявині, на білому снігу він побачив, що поміж деревами щось лежить. Підбіг ближче і побачив Бровка, а біля нього лежав неживий вовк. Михайлик думав, що й Бровко неживий, і заплакав. Але в той час помітив, що його пес ворушиться. Він з радістю схопив Бровка і притиснув до себе. А коли повернувся, щоб нести песика додому, то побачив світло і почув татів та Івасів голоси.

— Тату! Іване! Це я тут, Михайлик. Наш Бровко вовка задушив!

За кілька хвилин тато, тримаючи Михайлика за руку, наближався до хати, а слідом за ними йшов Івась з раненим Бровком на руках. Почувши їхні кроки, мати кинулась назустріч і з радістю й сльозами обхопила руками Михайлика, а він увесь час розповідав про Бровка, який задушив вовка.

З того часу минуло багато літ, а Михайлик і досі згадує про той випадок з Бровком та вовком.

Ріта Філонюк (14 років),
учениця І курсу Школи Українознавства
в Ессендоні, Австралія

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ
хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака", подаючи свою давню й нову адресу.

Ярослав Рутковський

Доріжність

Вітер, що недавно клубами згортав доріжність шляхів, не ущухав. Було пусто — і переді мною бовванів степ.

Було пусто, але хтось таки зустрічав цю пустелю — і я зустрічав її, мов прохожу жінку, у якої питаюсь, чому убрана у синє небо з пшеничним колоссям у завитушках — з дніпровими хвилями в очах. А вона з умисною напівнеуважністю мені відказує, не обертаючись: «Я не Україна». І йде собі мимо. Шкода, бо й не віддав би останнього ламаного гроша, щоб обманила мою запевненість. І заспокоююсь тим, що колись чув у старших:

«Не шукаю поза свої мрії».

Вітер, що недавно клубами згортав доріжність шляхів, не ущухав.

Було пусто, але таки, як буває в пустелях, замиражились на видноколі бані, схожі на цибулі чи груші. Над ними маячів червоний прапор, а мурами святині пнявся калиновий квіт. Розумію тепер, чому в світі нас зовуть москалями. За банями стояло Сонце, що заперечувало заперечення Божого Існування. А в тій примарі я бачив, як виростав Київ калиною, як собор перетворювався в київську Софію, як Сонце виливалося дніпровими хвилями. І тоді я зрозумів, хотів побігти за жінкою...

І хоча біля Собору я прочитав на домовинній плиті коротку епітафію:

«Бо тисяча доріг, мільйон вузьких стежинок
Мене на ниву батьківську ведуть...»

— я таки не знав, куди, котра стежина поведе мене додому...

(оригінальна версія)

СЛАВЕН, СЛАВЕН, МОЛОДЕЦЬ ПЕТРО

Славен, славен, молодець Петро.
Приспів:
Щедрий вечір, добрий вечір!

Ой чим же він славен? — Трьома городами,
Трьома городами, своїми слугами.
— Слуги мої молодії,
Запрягайте коні воронії,
Поїдемо у Мир-город,
У Мир-город, у Мир-землю.

Візьмем собі помиряночку,
Помиряночку, королівничку,
Отцю, матері на послужечку,
Мені молодому, на подружечку,
Отцю, матері слуга буде,
Мені, молодому, пара буде.
Отцю, матері діло робити,
Мені, молодому, в гості ходити.

«Киевская старина», т. 92.

ЯКІ ПЕРЕЖИТТЯ З РІДВЯНИХ СВЯТ ЗАЛИШАТЬСЯ ТОБІ НАЗАВЖДИ ЯК НАЙКРАЩІ?

Пл. розв. Мирон Боднар, член 17. К. УПЮ-ів ім. Д. Б. Вишневецького в Клівленді, 15 років.

З Різдвяних Свят я найбільше переживаю Святий Вечір. Вже від ранку є інший настрій — нетерпеливо чекаю вечора, коли зійдеться вся родина. Мене найбільше зворушує, коли мама лишає порожню тарілку для померлого з родини. Це робить цю зустріч незвичайною, бо на Свят-Вечір пам'ятаємо про померших, і хоча лише їх душа присутня, вони живуть у серцях родини.

Пл. уч. Марта Телішевська, членка 28. К. УПЮ-ок ім. Кн. Ольги в Клівленді, 13 років.

Для мене найкращим спогадом з Різдвяних Свят є ялинка. Від малої дитини я пам'ятаю кольорову ялинку, яка блищала серед свят-вечірньої ночі. Я дуже люблю запах свіжої ялинки та люблю прибирати її різними прикрасами.

На Свят-Вечір, коли наша родина зійдетсься і засвітимо ялинку, мені на душі стає дуже весело і приємно.

Пл. прих. Микола Дейчаківський, член 17. К. УПЮ-ів ім. Б. Вишневецького в Клівленді, США, 12 років.

Мій найкращий спогад з Різдва — це колядування. Після Святої Вечері наша сім'я сіла в вітальні у бабці і колядувала. Всі співали різними голосами, ніхто не фальшував. Все звучало дуже гарно. Це гарне враження залишиться мені на ціле життя.

ПЛАСТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО
МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Єдина пластова крамниця у США має на складі:

✦ пластові **однострої** ✦ пластові **відзнаки** до однострої і таборовий виряд ✦ пластову літературу ✦ і т. п.

MOLODE ZYTTIA, Inc.
302 E. — 9th St.,
New York 3, N. Y., U.S.A.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР МОЛОДИХ АВТОРІВ У АВСТРАЛІЇ

В липні ц. р. відбувся в Ессендоні, Мельборн, Австралія, цікавий літературний вечір, у якому взяли участь тринадцять молодих авторів-початківців у віці від 13 до 18 років.

Автори самі читали ці свої перші спроби на літературному полі переважно гарною і поправною українською мовою. Більшість із них — це наші пластові юнаки і юначки, які вже не раз виступали із своїми творами на сторінках нашого журнала.

Їх перший виступ перед широкою публікою у Мельборні пройшов з великим успіхом, а тематика читаних творів була дуже широка. Усі ці молоді автори пишуть і працюють під енергійним проводом і вказівками проф. Дмитра Нитченка, який докладає всіх зусиль, щоб спонукати нашу молодь писати українською мовою.

На вечорі відзначено також ювілей Лесі Українки, з приводу якого проф. Нитченко прочитав у скороченні незвичайно цікаву доповідь п. н. «Леся Українка у спогадах сучасників».

Під час перекуски присутні з цікавістю оглядали малюнки учнів малярської школи В. Цибульського — усіх у віці від 7 до 16 років.

Усі учасники цього вечора висловили бажання, щоб такі виступи молоді улаштовувати частіше, а молоді автори глибоко переживали цю першу свою можливість прилюдного виступу.

Сподіваємося, що цей вечір дасть їм поштовх до дальшої творчости та праці над собою.

ТАМ, ДЕ ЗАПОЧАТКУВАЛИ СВЯТКУВАННЯ 60-РІЧЧЯ ПЛАСТУ

ВІДЗНАКА ЮВІЛЕЙНОЇ ПЛАСТОВОЇ ЗУСТРІЧІ В АВСТРАЛІЇ

Відзнакою ЮПЗ у Австралії, якою Український Пласт започаткував святкування 60-річчя свого існування, є коло, на якому рел'єфом представлений тризуб, Південний Хрест та стилізована лілейка у формі перелетної птиці, яка летить у всесвіт, символізуючи усучаснення пластової ідеї. На відзнаці напис: 1911-1971 ЮПЗ Аделяйда. Відзнаку проєктував ст. пл. Ігор Осідач.

Відзнаку видано у таких видах:

1. Відзнака провідника — призначена для Начального Пластуна, голов ГПР, ГПБ, КПР, КПС і членів КПС в Австралії, членів проводу ЮПЗ і для станичних. Ці відзнаки є з числом та зареєстровані. КПС в Австралії може наділити такою відзнакою також інші особи, як доказ пластової дружби чи за активну участь у підготовці і проведенні зустрічі.
2. Відзнака учасника.
3. Відзнака на медалях за першунство у змагах.
4. Мотив відзнаки застосований на наліпках на авто, значках та інших формах.

Відзнаку ЮПЗ носять посередині правої кишені пластової блюзки.

Як знаємо всі, Український Пласт в Австралії із своїми майже 1,000 членами — це третя з черги щодо кількости та сили пластова організація у вільному світі. Жива, молодеча і дуже активна, вона вибилася особливо в останніх роках на першуна, і наші читачі мали не один раз нагоду читати про успіхи своїх австралійських друзів на сторінках «Юнака».

Саме через цю свою активність і співучасть у проводах багатьох молодих пластунів і пластунок Головна Пластова Булава призначила Український Пласт в Австралії тим, що започатковує відзначення 60-річчя Пласту першою із черги ювілейних зустрічей на переломі 71/72 року.

З цього приводу хочемо дати нашим читачам трохи інформацій про те, як постав та розвивався Пласт в Австралії упродовж двадцятьох останніх років.

Перший організаційний з'їзд українських пластунів, що переїхали до Австралії з таборів в Европі, відбувся в 1951 році. Від того часу діє безперервно крайова пластова старшина та пластові станиці в Аделяйді, Брізбені, Балярті, Джілонг, Мелборні та Сіднеї, а спершу також у Гобарті і Канберрі. Мусимо собі здавати справу з того, що в Австралії поміж містами величезні простори, і тому поодинокі пластові станиці є віддалені одна від одної на сотки миль. Це утруднює зв'язок і працю, але не відстрашило наших пластунів від втримування пластової дружби. При великій допомозі батьків і членів Пластприяту пластуни закупили і збудували три пластові оселі, а саме біля Сіднею, яку назвали «Хлодний Яр», біля Мелборну п. н. «Сокіл» і біля Аделяйди п. н. «Бескид», де і відбулася 4-та Пластова Зустріч в Австралії з нагоди 60-річчя Українського Пласту.

Отже це вже була четверта пластова зустріч на терені Австралії. Перша відбулася для відзначення 45-річчя Пласту в 1957 р., друга у 50-річчя в 1962 році, а третя з приводу 55-річчя Пласту в 1967 р. Не можемо забути, що українські пластуни з Австралії репрезентували наш Пласт на міжнародньому скавтському Джемборі на Філіпінах в 1959 р., а голова КПСтаршини в Австралії, пл. сен. Юрій Семків, брав участь у 4-ому Зборі Конференції Українських Пластових Організацій і першій сесії Пластового Конгресу Другого в Олбані, США, 1-2 січня 1967 р. В тому часі він побував серед пластунів у США і Канаді та затіснив зв'язки між тією найбільш віддаленою пластовою організацією і найсильнішими пластовими осередками на американському континенті.

Цей зв'язок намагається пластовий провід у Австралії не лише втримати, але й затіснити. Від двох років КПСтаршина улаштовує на своєму терені пластові «Орликіяди» для юнацької молоді на зразок тих, що відбуваються на східньому побережжі США. А реєстр учасників австралійських «Орликіяд» мандрує тепер поміж цими двома віддаленими континентами, записуючи щораз то нових учасників цих юнацьких змагань і в Австралії, і в США. Цей реєстр постав за ініціятивою КПС в Австралії. Однак без уваги на таке міцне бажання втримувати через океани пластову дружбу і сердечні запросини до пластунів США і Канади приїхати на Ювілейну Зустріч до Австралії, у ній взяла участь тільки мала група з головою Головної Пластової Булави, пл. сен. Василем Палієнком,

на чолі. Завелика віддаль і завеликі кошти такої прогулянки. Тому всім нам не залишається нічого іншого, як лише думками і поглядом мандрувати по карті Австралії, шукати, де живуть пластуни, читати про їхнє пластування, про українську громаду, яка начисляє там близько 21,000, і про такі інакші, але цікаві обставини, які вони на тому далекому континенті мають.

А в чергових числах «Юнака» подамо Вам напевно багато інформацій і вражень, ну й, розуміється, фотознятків з перебігу ЮПЗ на оселі «Бескид» біля Аделяйди.

АДЕЛЯЙДА — МІСЦЕ ЮВІЛЕЙНОЇ ПЛАСТОВОЇ ЗУСТРІЧІ

Члени Станичної Старшини в Аделяїді. Зліва — у другому ряді: ст. пл. Р. Олесницький — станичний і ст. пл. Юрій Цюрак — зв'язковий куреня УПЮ-ів. У першому ряді: ст. пл. Христина Цюрак-Ярова — голова ОП УСП, ст. пл. Марія Кіналь-Олесницька — писар і ст. пл. Галина Грушкевич — зв'язкова куреня УПЮ-ок. (Бракує на фото: гніздова — ст. пл. Оксана Качмарська, гніздовий — пл. сен. Мирон Лапка, касир — ст. пл. Юрій Мисак і господар — ст. пл. Петро Миронюк).

Аделяйда — це ¾-мільйонове місто, яке лежить майже посередині південного побережжя Австралії і є столицею стейту Південної Австралії. Популярно Аделяйду називають столицею «соняшного стейту» або «найсухішим містом найсухішого континенту світу». Але нема чого страхатися посухи Аделяйди. Практично це значить, що в місяцях грудень-січень, коли в Австралії літо, можна тут здорово погрітися на сонці, позбутися ревматизму, приємно покупатися в морі; але навіть у найгарячіші дні повіває холодний надбережний вітрець. Аделяйда має з одного боку море, а з другого гори, в які можна йти на мандрівку і недалечко від них оглядати чудові виноградники, задля яких Південна Австралія загально відома. Околиця Аделяйди відома також із мигдальних дерев, які можна побачити майже у кожному городі, а весною, коли вони цвітуть, це прямо прекрасний вид.

Українська спільнота в Аделяйді та околицях начислює тепер приблизно 4,000 осіб. «Українська Громада» — це перша українська організація в Австралії, а Рідна Школа Аделяйди — це найбільша українська школа і начислює около 300 дітей. Є тут також великий Народній Дім з приміщенням для школи і залею, де відбуваються всі імпрези, і аж п'ять українських церков.

Українська молодь зорганізована в Пласті й СУМ-і, а також в Українській Студентській Громаді та Українському Спортовому Товаристві, що має назву «Лев».

Станичний в Аделаїді, ст. пл. Р. Олесницький (перший зліва), помагає п. Миколі Цюракові складати пластовий співаник "У мандри".

Пластова Станиця в Аделяйді начислює приблизно 150 членів і є власником великої 50-акрової площі «Бескид», на якій відбулася Ювілейна Пластова Зустріч. Діяльність пластової станиці проходить подібно, як інших пластових станиць в Австралії. Той самий запал серед частини пластунства і ті самі проблеми, що зумовлені несприятливими обставинами. На терені станиці працюють два новацькі гнізда і два курені юнацтва — юнаків ім. ген.-хор. Тараса Чупринки і юначок ім. Лесі Українки. В останніх роках у праці станиці видно наглядно, що Пласт — це організація молоді, бо вже другий рік провід пластової станиці в Аделяйді лежить вповні в руках старших пластунів і пластунок — з тим, що навіть старших пластунок є більше у проводі станиці, ніж старших пластунів. В останньому році станична старшина

Станичний Пл. Станиці в Аделаїді, ст. пл. Р. Олесницький і голова Осередку Праці УСП-ок в Аделаїді, ст. пл. Марія Кіналь-Олесницька, допомагають власникові друкарні, п. Миколі Цюракові, друкувати пластовий співаник "У мандри".

працює без кошових, а входять до неї гніздові та зв'язкові. Станичним є ст. пл. Роман Олесницький мол. вже другий рік з черги. Це син відомого пластуна-сеньйора і організатора Пласту в Австралії, Романа Олесницького. В останньому році пластова станиця в Аделяйді виконала велике пластове діло, а саме склала і видрукувала пластовий співаник «У мандри».

А тепер пластуни і пластунки Аделяйди можуть бути винятково горді, що саме їм припала честь гостити всіх пластунів та громадянство на своїй пластовій оселі у ці великі дні пластової зустрічі.

Пл. сен. Любомира Цюрак
Аделяйда, Австралія

● У долученні пересилаємо Вам $12.00 на дві дарункові передплати "Юнака" для наших незаможних пластунів в закордонних країнах. Ці гроші заробили членки нашого Куреня на різдв'яному базарі, і ми юначки, як сумлінні пластунки, свідомі свого обов'язку робити "добре діло", хочемо в той спосіб допомогти іншим незаможним другам і подругам одержувати і читати наш журнал "Юнак". Ми переслали також до Редакції "Юнака" коротку статтю і фотознімок з нашого базару. — Скоб! — **Пл. розв. Галина Висовська, курінна 16-го Куреня УПЮ-ок ім. кн. Анни Ярославни, Нью-Гейвен, США.**

ТАБІР "ПЕРША ІСКРА"

Останньої зими відбувся на терені Австралії перший табір для старших юначок.

На горбку, в затишному куточку лісу, при заливі річки "Єрусалимський потік", в околиці Ійлдон, близько сто миль на північний захід від Мелборну, розташувалися три шатра, які творили табір, що мав назву "Перша іскра".

Над берегом річки знайшов місце вдалий зразок практичного пластування — таборова кухня. Чотири основні стовпи кухні оббиті бляхою, яка перших двадцять років відслужила на даху схоронища шукачів золота, ще за славних часів розбійника Нед Келлі.

Табір старших юначок був заплянований на ширшу скалю, і ми очікували в ньому хоч 35 юначок із різних стейтів. На жаль, з різних причин ніхто не приїхав здалека, і так у нашому таборі було лише 8 юначок. Хоч табір був такий малий кількістю учасниць (разом з проводом 13 осіб), він був дуже вдалий, бо ми мали можливість добре зжитися та пізнатися взаємно.

Тож набуте практичне знання і приємні спогади з цього табору залишаться нам напевно довго у пам'яті.

Ми віримо, що наша "Перша іскра" розгориться у велике полум'я пластового братерства.

Пл. розв. Віра Дякун, Австралія

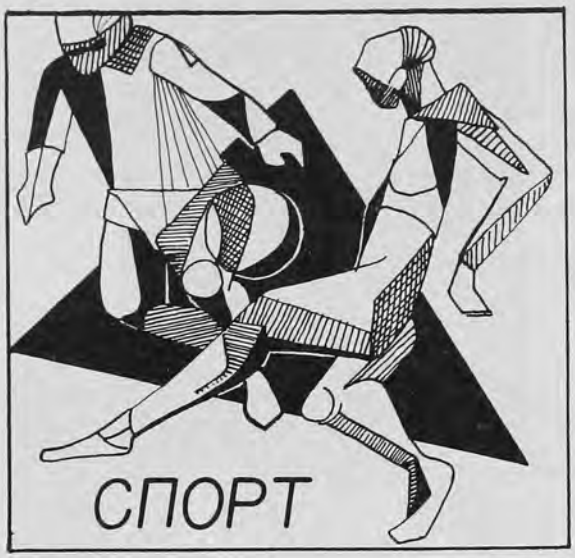

XIII-ті УКРАЇНСЬКІ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ПЕРШОСТІ УСЦАК

НА ПЛАСТОВІЙ СІЧІ В ГРЕФТОНІ БІЛЯ ТОРОНТА, СЕРПЕНЬ 1971

Змагуники та змагуни Пластової Станиці, Торонто — юнацтво (12 - 17 річні) та ст. пластунство. У задньому ряді 5-ий зправа пл. прияель, Ярослав Кривоніс, референт спорту у Пл. Станиці в Торонті. Перший зліва стоїть ст. пл. Орест Гарас — комендант спортового табору на Пластовій Січі біля Торонта, серпень 1971 р.

Цьогорічні легкоатлетичні першості УСЦАК-у відбулися 28 та 29 серпня на оселі Пластової Станиці Торонто "Січ" біля Грефтону. До участи станули СУМ Торонто, Пластова Станиця Дітройт, Пластова Станиця Клівленд, старшопластунський курінь Пласт-Чорноморці та Пластова Станиця Торонто. Всіх зареєстрованих учасників було 214 змагунок та змагунів. Не було ні одного змагуна із спортових клюбів, що вказує на брак їх зацікавлення цією ділянкою спорту. Є багато української молоді, що не є охоплена молодечими організаціями, яка бере участь у школах у легкоатлетиці, і цією молоддю спортові клюби повинні цікавитися та втягнути її до участи в українських змаганнях.

Змагання проведено в трьох вікових групах, а саме: юначки та юнаки до 15 року життя, юначки та юнаки від 15 до 18 року життя та жінки й чоловіки понад 18 років.

Підготовкою змагань зайнялась спортова референтура Пластової Станиці Торонто при допомозі ділового комітету. Тримісячна праця над підготовкою увінчалась великим успіхом. Змагання пройшли справно та за програмою закінчились у призначений час. Перший раз в історії українських змагань на меті бігів ужито "відіо-тейп" апарат, який допоміг у багатьох випадках встановити правильне чергування місць у бігах. Його дістав та оперував ним п. Юрій Білик. Також була повна кількість пліток до бігів із перешкодами, що допомогло усталити українські рекорди. 60% пліток вистарала панна О. Щирба.

Змагання провели інж. І. Лучків як провідник змагань та п. М. Гаврилюк як головний суддя. Окрім цього, було заангажованих около 50 людей у ролі суддів, помічників, секретарів, впорядників.

А ось висліди поодиноких вікових груп та поодиноких конкуренцій.

ГРУПА ЮНАЧОК ДО 15 РОКІВ:

Біг на 60 м.

1. Плав'юк У. — Пласт Торонто — — — — 8.4 сек.
2. Салдан А. — Пласт Торонто — — — — 8.5 сек.
3. Мазяр Г. — Пласт Торонто — — — — — 8.8 сек.

Передбіг на 60 метрів молодших юначок (до 15 року): пл. юн. Ганя Мазяр (перша зліва, ч. 17) і пл. юн. Славка Гижка, обидві Пласт-Торонто.

Скок у височінь

1. Романчук Л. — СУМ Торонто — — — — 4-7 стіп
2. Салдан Р. — Пласт Торонто — — — — 4-7 стіп
3. Долішня Б. — Пласт Торонто — — — — 4-6 стіп

Мет диском

1. Іванець М. — СУМ Торонто — — — — 95-4 стіп
2. Салдан Р. — Пласт Торонто — — — — 87-5 стіп
3. Романчук Л. — СУМ Торонто — — — 84-5 стіп

Гінці 4 Х 60 м.

1. СУМ Торонто I — — — — — — — — — 35.9 сек.
2. Пласт Торонто — — — — — — — — — 40.0 сек.
3. СУМ Торонто II — — — — — — — — 40.5 сек.

Скок у довжінь

1. Плав'юк У. — Пласт Торонто — — — — 14-6 стіп
2. Романчук Л. — СУМ Торонто — — — 13-10 стіп
3. Волощук Б. — Пласт Торонто — — — 13-8 стіп

Стусан кулею

1. Іванець М. — СУМ Торонто — — — — 36-5 стіп
2. Салдан Р. — Пласт Торонто — — — — 34-4 стіп
3. Романчук Л. — СУМ Торонто — — — — 29-5 стіп

Трофей Пластової Станиці Торонто здобули юначки Пласт Торонто — 105 точок перед СУМ Торонто — 79 точок.

ГРУПА ЮНАЧОК ВІД 15 ДО 18 РОКІВ

Біг на 100 м.

1. Івахів Г. — СУМ Торонто — — — — — 13.6 сек.
2. Семеген А. — Пласт Дітройт — — — — 14.0 сек.
3. Безхлібник Г. — СУМ Торонто — — — 14.2 сек.

Гінці 4 Х 100 м.

1. СУМ Торонто — — — — — — — — — — 57.5 сек.
2. Пласт Торонто — — — — — — — — — — 60.3 сек.
3. Пласт Дітройт — — — — — — — — — — 64.5 сек.

Біг через плітки 80 м.

1. Івахів Г. — СУМ Торонто — — — — — 15.6 сек.
2. Шиптур Л. — Пласт Торонто — — — — 15.7 сек.

Скок у довжінь

1. Івахів Г. — СУМ Торонто — — — — — 13-9 стіп
2. Пащин А. — Пласт Клівленд — — — — 13-2 стіп
3. Семеген А. — Пласт Дітройт — — — — 12-8 стіп

Скок у височінь

1. Пащин Л. — Пласт Клівленд — — — — 4-4 стіп
2. Семеген А. — Пласт Дітройт — — — — 4-3 стіп
3. Радь О. — Пласт Торонто — — — — — — 4-2 стіп

Мет диском

1. Андрусишин Х. — СУМ Торонто — — 94-6 стіп
2. Єзерська Д. — Пласт Клівленд — — — 85-11 стіп
3. Івахів Г. — СУМ Торонто — — — — — 85-6 стіп

Мет ратищем

1. Андрусишин Х. — СУМ Торонто — — 104-3 стіп
2. Салманів Л. — СУМ Торонто — — — 75-5 стіп
3. Івахів Г. — СУМ Торонто — — — — — 75-2 стіп

Стусан кулею

1. Івахів Г. — СУМ Торонто — — — — 34-11 стіп
2. Андрусишин Х. — СУМ Торонто — — 33-11 стіп
3. Салманів Л. — СУМ Торонто — — — 33-01 стіп

Трофей "Діброва" здобули юначки СУМ Торонто 133 точок перед Пласт Клівленд 38 точок, Пласт Дітройт 31 точка та Пласт Торонто 27 точок.

ГРУПА ЖІНОК ПОВИЩЕ 18 РОКІВ

Біг на 100 м.

1. Плювак М. — Пласт Торонто — — — — 13.8 сек.
2. Яців Г. — Пласт Торонто — — — — — 14.1 сек.
3. Ігнатович Х. — СУМ Торонто — — — 14.6 сек.

Гінці 4 Х 100 м.

1. Пласт Торонто — — — — — — — — — 56.4 сек.
2. СУМ Торонто — — — — — — — — — 59.5 сек.
3. Пласт Клівленд — — — — — — — — 60.9 сек.

Біг на 400 м.

1. Яців Г. — Пласт Торонто — — — — — 70.5 сек.
2. Желтвай І. — Пласт Торонто — — — — 75.6 сек.
3. Лупиняк Х. — СУМ Торонто — — — — 81.5 сек.

Біг через плітки 80 м.

1. Плювак М. — Пласт Торонто — — — — 16.8 сек.
2. Балан А. — СУМ Торонто — — — — — 17.4 сек.
3. Яців Г. — Пласт Торонто — — — — — 17.5 сек.

Скок у довжінь

1. Яців Г. — Пласт Торонто — — — — — 13-10 стіп
2. Плювак М. — Пласт Торонто — — — — 13.8 стіп
3. Кусяка Х. — Пласт Клівленд — — — — 13-6 стіп

Скок у височін

1. Балан А. — СУМ Торонто — — — — — 4-6 стіп
2. Плювак М. — Пласт Торонто — — — — 4-4 стіп
3. Лупиняк Х. СУМ Торонто — — — — — 4-3 стіп

Мет диском

1. Кривоніс М. — Пласт Торонто — — — 75-1 стіп
2. Лупиняк Х. — СУМ Торонто — — — — 70-3 стіп
3. Балан А. — СУМ Торонто — — — — 68-4 стіп

Переможці на 400 метрів у жіночій групі: перша — пл. юн. Гандзя Яців (посередині), друга — ст. пл. Ірина Желтвай (зліва) — обі із Пл. Станиці Торонто, третя Христя Лупиняк (зправа) — СУМ Торонто. Нагороди вручає Ярослав Кривоніс, референт тіловиховання у Пл. Станиці Торонто.

Мет ратищем

1. Кухарчук Ю. — СУМ Торонто — — — 76-05 стіп
2. Кусяка Х. — Пласт Клівленд — — — — 73-08 стіп
3. Ігнатович Х. — СУМ Торонто — — — 70-9 стіп

Стусан кулею

1. Кухарчук Ю. — СУМ Торонто — — — 33-8 стіп
2. Плювак М. — Пласт Торонто — — — 27-3 стіп
3. Сорочко Г. — Пласт Чорноморці — — 26-7 стіп

Трофей п-ні Винниченко-Яцків здобули жінки — Пласт Торонто 122 точок перед СУМ Торонто 95 точок, Пласт Клівленд 35 точок, Пласт Чорноморці 6 точок та Пласт Дітройт 1 точка.

Я. Кривоніс,
спорт. реф. Пл. Станиці Торонто

Фотознімки виготовив:
пл. скоб-гребець Юрій Кузьмович, Нью-Йорк, США.

З ЖИТТЯ НАШОЇ МОЛОДІ

ДЕНЬ МОЛОДІ В ТОРОНТІ

12 вересня ц. р. відбувся "День Молоді" молодечих організацій Торонта: МУНО, ОДУМ, ПЛАСТ, СУМ і СУМК на оселі української православної громади св. Володимира в Торонті — "Київ". Це вже п'ятий рік за чергою такий "День Молоді" відбувається на терені Торонта. Кожного року інша молодеча організація є господарем цієї імпрези.

Господарем цьогорічного свята була молодеча організація СУМК. Свято започатковано Богослужбами обох наших віровизнань, а опісля наступило офіційне відкриття та піднесення прапорів. Всі молодечі організації виступили в своїх одностроях. Після складення привітів представниками поодиноких молодечих організацій господар свята подав цілоденну програму.

Негайно після обіду приступлено до проведення спортової частини свята, в яку входили спортові ігри, як футбол та відбиванка. У футболі пройшли в товариській атмосфері змагання між старшими пластунами та сумівцями. У відбиванці змагання проходили серйозно, бо до здобуття трофеїв стануло більше команд. У жіночій групі трофей здобула команда СУМ-у, команда Пласту взяла друге місце, а команда МУНО третє. В чоловічій групі команда Пласту без більших труднощів здобула трофей для чоловіків перед командами СУМ-у, ОДУМ-у та МУНО.

Після спортової частини відбулася о год. 6-ій ватра, яка пройшла дуже гарно. Наші пластуни та пластунки приготовились до неї та провели її програму у 80 відсотках.

Свято закінчено спільною забавою для всієї молоді, але більшість молоді мусіла від'їхати до Торонта з огляду на приготування до шкільних зайнять на наступний день.

Такі спільні свята дуже корисні та побажані для молоді, бо це є місце, де молодь різних наших молодечих організацій пізнає себе взаємно та нав'язує контакти, що допомагає творити одну суцільну дружню групу молоді в нашій діяспорі.

Господарем "Дня Молоді" на наступний рік буде Пластова Станиця в Торонті.

Ярослав Кривоніс
Торонто

(Продовження буде в черговому числі)

ВЕСЕЛКА
144 Друга Евеню в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/-79/-98
відкрита щодня від вчасного ранку до пізної ночі.
Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки · содові води
· морозиво · солодощі — теж вибагливі, імпортовані
· шкільне і канц. приладдя · українські і чужомовні часописи.
«Веселка» є улюбленим місцем зустрічів нашої молоді!

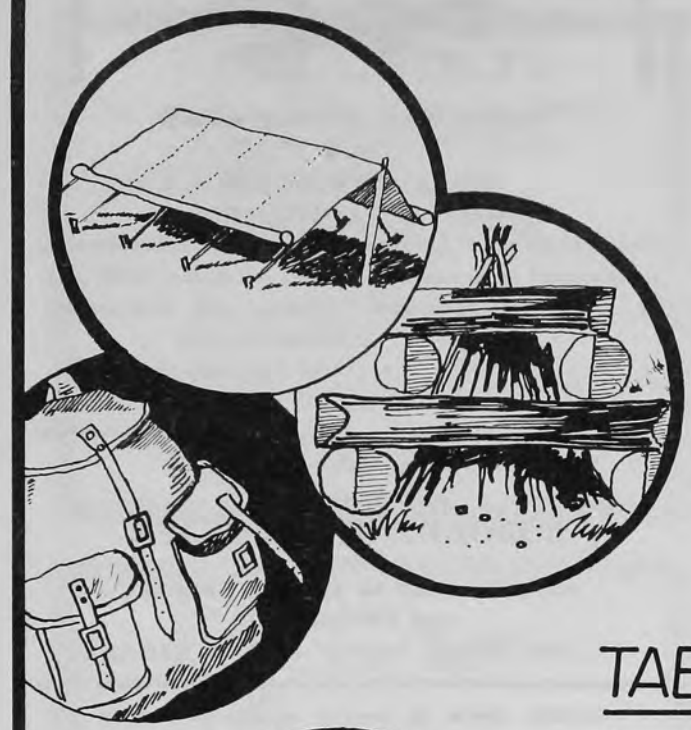

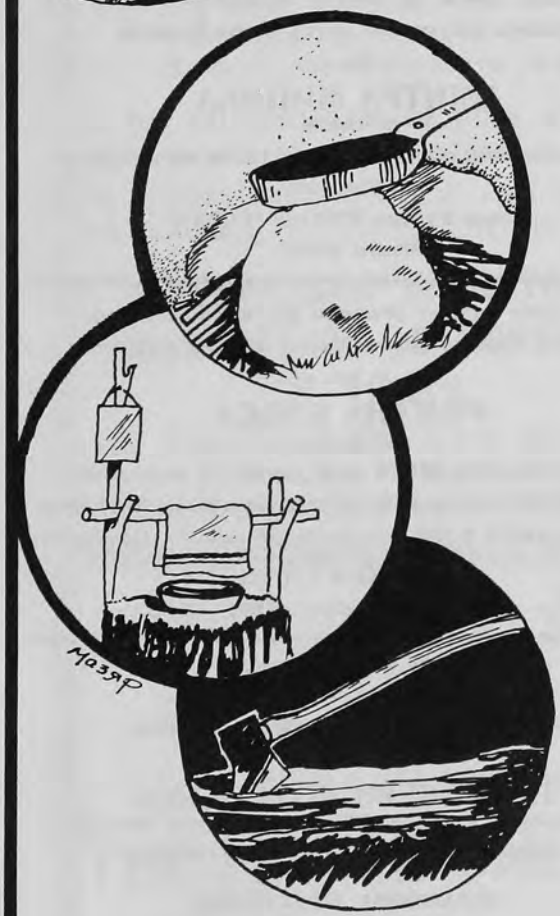

2К·УСП І 17К·УПС

"ПЕРШІ СТЕЖІ"

ВЛАШТОВУЄ

ТАБІР РОЗВІДУВАЧОК

8·—23· ЛИПНЯ 1972· ВОВЧА ТРОПА

ВИМОГИ:

СТУПІНЬ РОЗВІДУВАЧКИ,
СКІНЧЕНИХ 14 РОКІВ ЖИТТЯ,
ВІДБУТИХ З ЮНАЦЬКИХ ТАБОРІВ,
ЗДОРОВЛЯ.

ЗГОЛОШЕННЯ СЛАТИ ДО
18· БЕРЕЗНЯ 1972·
НА АДРЕСУ:

Luba Maziar
486 Summit Ave.
Maplewood, N.J. 07040

ТЕЛ.: (201) 763-5581

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

які вплинули за грудень 1971 р.

Пл. сен. Ірина і Ярослав Куровицькі, Нью-Йорк	$50.00
Старшина Пластової Станиці і Управа Пласт-прияту в Чікаґо, США, замість квітів на свіжу могилу бл. п. Дмитра Мицика	25.00
8-ий Курінь УПСеньйорів ім. Григора Орлика в США, частину доходу з 10-ої Орликіяди	25.00
Замість квітів на свіжу могилу св. п. пл. сен. кер. д-ра Анни Герасимович з Манчестеру, Вел. Британія, ст. пл. Петро Якимюк з Манчестеру	12.50
Курінь УСПластунок "Буриверхи", Клівленд, США, частину доходу з виставки сучасної графіки з України	10.00
пл. юн. Володимир Натина, Нью-Йорк, США	5.00
пл. сен. Петро Содоль, Нью-Йорк, США	5.00
ст. пл. Ірина Савка, Чікаґо, США	4.00
пл. юн. Юій Богацький, Ньюарк, США	4.00
пл. юн. Люба Мазяр, Мейпелвуд, США	4.00
пл. юн. Володимир і Марта Голики, Торонто	4.00
ст. пл. Юрій Ласка, Воррен, США	3.00
пл. юн. Віра, Наталка і Люба Кушнірі, Вотервліт, США	3.00
пл. юн. Марта Пакуляк, Міннеаполіс, США	3.00
пл. юн. Андрій і Анна Мацки, Торонто, Канада	2.00
пл. юн. Роман Юзенів, Нью-Йорк, США	2.00
пл. юн. Борис і Тетяна Яценкові, Чікаґо, США	2.00
пл. юн. Христя Ґавур, Кент, США	1.25
пл. юн. Олександер Кміцікевич, Чікаґо, США	1.00
пл. юн. Тарас Прийма, Торонто, Канада	1.00
Юрій Тарнавський, Торонто, Канада	1.00
пл. юн. Неоніля Ковальчук, Філядельфія, США	1.00
пл. юн. Марко Білик, Рочестер, США	1.00
ст. пл. Аріядна Манило, Монтреаль, Канада	1.00
пл. юн. Христя Дякунчак, Лонґвіл, Канада	1.00
ст. пл. Євген Волошин, Акрон, США	1.00
Разом у цьому списку	**$172.75**

● Усім жертводавцям складаємо на цьому місці нашу щиру подяку за їхні датки на пресфонд "Юнака". Ці датки допомагають нам у великій мірі продовжати наше видавниче діло.

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п.
д-ра пл. сен. керівництва

АННИ ГЕРАСИМОВИЧ

голови Крайової Пластової Старшини у Великобританії, довголітньої пластової виховниці, складаю 12.00 дол. на дві дарові передплати "Юнака" для незаможних юнаків (-ок) з Великобританії.

Пл. сен. Любомир Колтунюк
Денвер, США.

Замість квітів на могилу
св. п. пл. сен.

ВОЛОДИМИРА КОМІСАРА

з Торонта
складаємо $10.00 на пресфонд "Юнака".
2-ий КУРІНЬ УПС
"ТІ, ЩО ГРЕБЛІ РВУТЬ" США — КАНАДА

Замість квітів на могилу покійного Батька нашого пластового друга, Ігоря Мицика,
бл. п.

ДМИТРА МИЦИКА

з Чікаґа
складаємо наш скромний даток $15.00 на пресфонд "Юнака".
Члени Гуртка УПЮ-ів "СОКІЛ"
Чікаґо, США.

В першу болючу річницю відходу у Вічність нашого Найдорожчого Мужа, Батька і Дідуня
св. п. пл. сен.

РОМАНА КЛОСА

з Лорейну
складаємо даток $18.00 на 3 дарункові передплати "Юнака" для незаможних передплатників у Німеччині, щоб вшанувати в цей спосіб світлу пам'ять Покійного.

ДРУЖИНА і ДІТИ
Лорейн, Огайо, США.

Замість квітів на могилу
Покійної Матері нашої Подруги,
пл. сен. Лесі Мочули з Пасейку, США,
бл. п.

ПАРАСКЕВІЇ ЛОТОЦЬКОЇ

що померла в грудні 1971 р. на Рідних Землях, складаємо $25.00 на пресфонд "Юнака".

ПЛАСТОВА СТАРШИНА
та
ГУРТОК ПЛАСТПРИЯТУ
Пассейк, США.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна та кожної доброї пластунки.

ПЛАСТУНИ і ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності у найбільшій і найстаршій кредитівці у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

ПРАЦЯ І ОЩАДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВАШУ МАЙБУТНІСТЬ!

- **Ощадностеві вклади без права виписувати чеки** — **6 %**
- **Термінові вклади (більші суми) на 2 і більше років** — **7 %**

- **Студійні ощадностеві вклади на 7%!**
- **При виплатах уживайте наших чеків!**
- **Даємо позики на догідні сплати!**

Складайте Ваші ощадності у кредитовій кооперативі

»БУДУЧНІСТЬ«

Buduchnist (Toronto) Credit Union Ltd.
140 Bathurst Street — Toronto 2-B, Ontario
Phone: 366-9863 & 366-4547

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!
Як будеш студент,
Той доляр, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платить 5% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ" У ЧІКАҐО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

Друкарня Київ

виконує всякі друкарські роботи.

Друкуємо
- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає
УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є
Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Хто з Вас подорожує

літаком • кораблем • поїздом • автобусом

у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюрі
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA
If not delivered please return to:
YUNAK Magazine
2199 Bloor St. W., Toronto 21, Ont., Canada
RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна: 75 центів

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі

ПЛАЙ

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів умілостей

У цьому оголошенні поміщені **зразки відзнак юнацьких гуртків,** які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі **40 різних родів таких відзнак** і можемо їх кожночасно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторін ● багато ілюстрацій ● ціна 6.50 дол.

* КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!

* ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ» ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!

БОРСУК

ЇЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОВК

ОЛЕНЬ

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

Г